

designa

— and of

3459

മലമ്പുഴ

മ.മ.മ.

3459

മലനാട്ടിൽ

PRINTED AT THE INDIA PRESS, KOTTAYAM
1951

പ്രസാധകന്മാർ

സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണ

സംഘം ലിമിറ്റഡ്

[Malayalam]

MALANAATTIL

(POEMS)

BY

K. K. RAJA

First Impression December 1957

RIGHTS RESERVED

PRINTED AT THE INDIA PRESS, KOTTAYAM

Copies 1000

PUBLISHERS

SAHITHYA PRAVARTHAKA C. S. LTD.

NATIONAL BOOKSTALL
KOTTAYAM KERALA STATE

Re. 1:00

മലനാട്ടിൽ

കെ. കെ. രാജാ

നാഷണൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ
കോട്ടയം — തിരുവനന്തപുരം

വില ക, 1.00

ഗ്രന്ഥകാരന്റെ കൃതികൾ

ബാഷ്ചാഞ്ജലി

ചന്ദ്രോത്സവം (വ്യാഖ്യാനം)

ഉതിർമണികൾ

സ്മൃതിമാധുര്യം

മണ്ണും വിണ്ണും

ഭാഷാമുക്തകങ്ങൾ

മലനാട്ടിൽ

3459

കവിതകൾ

- 1 ചിങ്ങാറ്റിത്തീരവോണം
- 2 ഭാരതസംസ്കാരം
- 3 നക്ഷത്രഭരണം
- 4 ജയാപജയങ്ങൾ
- 5 പുണ്യപാപങ്ങൾ
- 6 കുടിവിടിലി
- 7 ആശ്വാസം
- 8 ആശ്ലേഷം
- 9 എന്റെ പ്രമാണം
- 10 ഇരുളിന്റെ മുമ്പിൽ
- 11 പുരോഗമനം
- 12 ഉഷസ്സ്
- 13 ധനികനോട്ട്
- 14 ക്ഷേത്രപ്രവേശം
- 15 ദീർഘസത്രം
- 16 പണിമുടക്കം
- 17 പതാകയിൽ നോട്ടമില്ല
- 18 വരണ്ട കണ്ടം
- 19 എന്തോ പിശക്
- 20 എന്നാലും
- 21 വിഷുവൽ സന്ദേശം
- 22 പുഞ്ചിരിക്കൊടുത്തു
- 23 ധർമ്മധാരം
- 24 നമസ്കാരം
- 25 കേരളപ്പിറവി
- 26 "വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽ"

(മറുവശം)

കൃതികൾ

27	ദാസിക്കുചകോൽ	1
23	“മരാന”	2
29	അപ്പൻ തമ്പുരാൻ	3
30	നാലപ്പാടൻ	4
31	പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ	5
32	ജീവിതാനുഭവങ്ങൾ	6
33	ഇന്നത്തെക്കവിത	7
34	“സ്വാതന്ത്ര്യം”	8
35	ജീവിതവിപ്ലവം	9
36	“ആരാട്ടുപുഴെപ്പുരത്തിൽ”	10
37	സ്വാതന്ത്ര്യ ബഹളം	11
38	മുത്തശ്ശി	12
39	പുലരിയിൽ	13
40	“അപ്പറത്തേക്കു”	14
41	പുണ്യദേശം	15
42	പ്രതിപദചന്ദ്രൻ	16
43	എന്റെ രാസവിലാസം	17
44	രണ്ടുവാക്കു്	18
45	അടിമത്തം എത്ര മധുരം	19
46	സർവ്വജ്ഞൻ	20
47	മരണമില്ല	21
48	ചാഴ്ചൊഴികൾ	22
49	കോൾപ്പാടങ്ങൾ	23
50	പുതിയ നോട്ടത്തിൽ	24
51	അടിമയായാലെനാണ്	25
52	അതല്ലേ നല്ലതു്	26
53	മലയാട്ടിൽ	27

ഭിന്നഭിന്നങ്ങളായിത്തീർന്നുപോയിവെ
 യെന്നുവെച്ചാൽ അത് അർത്ഥശൂന്യമാകുന്നു
 കേവലമായിത്തീർന്നുപോയിവെ
 അർത്ഥശൂന്യമാകുന്നു
 അർത്ഥശൂന്യമാകുന്നു
 അർത്ഥശൂന്യമാകുന്നു

ii

1

ചിങ്ങാറിത്തിരുവോണം

'ഇന്നി'ൽനിന്നതിവേഗമിറങ്ങിത്താഴത്തേക്കു
 വന്നൊരു കുമാരനായ് നില്പുണാൻ കുടുംബത്തിൽ.
 മഞ്ജിമ തഴുകവേ കേരളം ചിരിക്കുന്ന
 ചിങ്ങങ്ങായറ്റിൽത്തിരുവോണമാണെന്നിരിക്കിപ്പോൾ.
 തലയും ദാനംചെയ്തു തമ്പുരാൻ മഹാബലി
 മലയാളത്തെക്കാണാനെഴുന്നള്ളിനില്ക്കുന്നു!
 നാട്ടിലെ കൃഷി വലകുമാരന്മാരുടെന്റെ
 ചുറ്റിലും; ഞങ്ങളാപ്പുവിളിച്ചു പ്രഭാതത്തിൽ.
 കങ്കണം കിലുങ്ങുന്ന കൈകളാലണിയുന്നു—
 ഞങ്ങളുടെലെങ്ങുമൊഗനാജനം നീളേ.
 അളവറ്റ പൊന്നേറെക്കൊടുത്തുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ
 പുലർവേളു പോകുന്നു പിന്നെയുമെടുക്കുവാൻ,

ബലി ചക്രവർത്തിവന്നകത്തുകടന്നിട്ടും
 മുളവില്ലുകൊട്ടുന്ന മഞ്ജുളയണൽക്കാരം
 അലതല്ലുകയാണു മാനത്തെൻ വയസ്യന്മാർ
 തലമപ്പത്തുകളിക്കുണ്ടെന്ന വിളിക്കുന്നു.
 ഉരിഞ്ഞ നേത്രപ്പഴംതിന്നോണപ്പടവയൊ—
 ന്നരയിൽ ചുറ്റി, കളിപ്പറമ്പിൽചെന്നെത്തട്ടെ.

ii

ഉച്ചയായാകാശത്തിൻനട്ടക്കെത്തിയ സൂര്യ—
 നൊച്ചകേട്ടു കീഴ്ചോട്ടനോക്കിക്കൊണ്ടതാ നില്ലം!
 ചുകിണി കിലുകിലെക്കിലുണ്ടിയരുളുന്നു,
 തെക്കേ മാളികയിങ്കൽത്തുടങ്ങി കമ്പിത്തായം.
 'കൊട്ടുകൊട്ട'യെന്നൊരാൾ 'പന്ത്രണ്ടുപന്ത്രണ്ട'ന്നു
 മരൊരാൾ; എന്തുസാഹമെന്തൊരു കോലാഹലം!
 തെല്ലിട കഴിഞ്ഞുപോയകായിൽക്കൈമെയ്യുല—
 ണ്തല്ലണിക്കുഴലിമാർ കൈകൊട്ടിക്കളിക്കയായ്".
 കന്തളബന്ധമഴിഞ്ഞുലഞ്ഞും, സേവദാംബുവാൽ—
 ചിന്തൂരക്കുറിമാഞ്ഞും, താളത്തിൽഗ്ഗാനത്തോടെ
 കളിക്കും കലാലോലകേരളിമാരെക്കണ്ടുൾ—
 കളിക്കെക്കാൺമു ഞാനാ സ്വഗ്ഗ്സുന്ദരീനൃത്യം.
 ദ്രാവിഡാര്യസൗഹാർദ്ദസ്മാരകമാണീയോണം;
 ആവണിയവിട്ടവുമിതിന്റെ വകഭേദം;
 ഓണംവെപ്പതിൽപോലെ സ്വധർമ്മപ്രതിപത്തി
 കാണിച്ചതാകാം പക്ഷേ ഗായത്രി ജപലോഷം,

3459

മലനാട്ടിൽ

വഴ്വരൈരോച്ചാടന സാധകമഹാമന്ത്രം
 ഭാഗ്വക്ഷേത്രോത്സവ കാഹളമന്ദ്രധാനം
 ഏതുമുക്തിലുമെന്നമീയേശുവണ്ണം നവ-
 ചേതന പുലന്താവു 'ചിങ്ങാറിത്തിരുവോണം.'
 ധനിയും ദരിദ്രനും സമതാബോധംപൂണ്ടു
 മനസാ വന്ദിക്കുന്ന മാബലി മഹാത്മാവേ!
 ഞങ്ങളെ മലയാളമെന്നാളുമവിടേക്കു
 മംഗളം പാടിപ്പാടിത്തളിഞ്ഞെ പുലന്താവു!

മലനാട്ടിൽ
 -കാഹളമന്ദ്രധാനം
 -ഭാഗ്വക്ഷേത്രോത്സവ
 -ഏതുമുക്തിലുമെന്നമീയേശുവണ്ണം
 -നവചേതന പുലന്താവു
 -'ചിങ്ങാറിത്തിരുവോണം'
 -ധനിയും ദരിദ്രനും സമതാബോധംപൂണ്ടു
 -മനസാ വന്ദിക്കുന്ന മാബലി മഹാത്മാവേ!
 -ഞങ്ങളെ മലയാളമെന്നാളുമവിടേക്കു
 -മംഗളം പാടിപ്പാടിത്തളിഞ്ഞെ പുലന്താവു!

ഭാരതസംസ്കാരം

ആരണപുടവിധിയാൽപ്പൊരുളേതിനു—
 മാതൃയിരൊന്നതിമാനുഷമരുളിന
 ഭാരതമഹിയുടെ സംസ്കാരത്തിൻ
 സാരവിശേഷമശേഷവുമധുനാ
 കാലവിലാസകലാസംഭവമെ—
 ന്നായിരമായിരമാളുകൾ നീളെ—
 ഞ്ഞാറണിയിൽപ്പല ശാസ്ത്രപ്പറകളെ—
 റഞ്ഞുകൂട്ടുഹലമാനുകളിപ്പു.

കാലാവസ്ഥകൾ വാർത്തുനിരത്തിന
 നാനാജാതി പരിഷ്കൃതികളിലും
 കാരണകാന്തികളിപ്പതുകണ്ടവർ
 കാടന്മാരാക്കാരണവന്മാർ;
 കാണണമവരുടെ കാഴ്ചകളെന്നൊരു
 കൗതുകമെങ്കിലുമില്ലാതിന്നൊരു
 കാപുരുഷനമി;ല്ലതുമതി ഭാരത—
 സംസ്കാരത്തിൻ മഹിമകഥിപ്പാൻ.

ഗൃഹമേധികളുടെ നിലയനമെല്ലാ—
 മതിമിജനത്തിനു താവളമായൊരു
 മഹിതപുരാതനകാലത്തുണ്ടോ
 വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യവിജ്ഞാപനമെല്ലാ!

മഹിയിതിലന്നു പുകഴ്ന്നപുരാതന-
പുരുഷപൂർണ്ണസമഷ്ടി സ്നേഹമ-
തഹഹ മിഴിക്കിനിയോഗം വരുമോ
കണ്ടുകുളിത്തുമതിത്തേ നില്പാൻ?

കുറികുളിക്ഷേണമെന്നതുടങ്ങിയ
പലപല ജീവിതപരിപാടിയിലും
കുമുദം ചന്ദ്രനിലെന്നകണക്കേ
പരമാത്മാവിലൊരുനൂവനോട്ടം
കുശലമണപ്പാൻ ഭാരതപുരുഷരി-
ലിന്നും കാണാ;മൃഷിപുംഗവരുടെ
കലമഹിമയ്ക്കില്ലൊരുകാലത്തും
തീർത്താൽ തീരാതുള്ളൊരു കോട്ടം.

എവിടെയുമുതപത്തിൻ മധുരിമ-
യെവിടെയുമാനന്ദത്തിൻ പ്രചുരിമ
എവിടെയുമാദിമകവിതാഗീതിക-
ളെന്നനഭ്രതിമൊഴിഞ്ഞവർ മൂനിമാർ:
അവരുടെ ഭാരതമപഗതഭീതിക-
ഥാഗംഭീരമി,തിവിടെ വിളങ്ങിട്ടു-
മവികല മുതിഗതജീവിതമണിവതി-
നാശാപാളി കൊതിച്ചേ നിൽപ്പു.

ഭാരതീയസംസ്കാരത്തിന്റെ സവിശേഷമായ ആത്മചൈതന്യത്തിനു നേരെ ഭൗതികവാദത്തിന്റെ ചോദ്യചിഹ്നമുയർന്നപ്പോൾ എഴുതിയതു്.

കാര്യമായ പ്രവഞ്ചത്തിന്റെ കാരണത്തിലേക്കു ചുഴിഞ്ഞുള്ള ഒരു നോട്ടം അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ ഇന്നും ഭാരതീയരിൽ കാണാം.

നക്ഷത്രരേണം

പകലോനെക്കടലിലേയ്ക്കു നിയോരിരവുമായ്
 പലപല താരങ്ങൾ കൂട്ടുകൂടി
 ചിലതൊക്കെ മന്ത്രിച്ചു; പെട്ടെന്നു വാനിലു-
 മിളയിലും നക്ഷത്രരേണമായി.
 പകലോൻ മറഞ്ഞപ്പോൾ പേടിപൂണ്ടാരോരോ
 പഴയ പാമ്പന്മാർ നടന്നീടുമ്പോൾ
 വഴിയമ്പലങ്ങളിൽത്തങ്ങവേ തങ്ങളിൽ
 മൊഴിയുന്നു നിദ്രതമായോരോന്നേവം:
 “എവിടെയും നാട്ടുവെളിച്ചമുണ്ടെന്നാലും
 രവികരം കണ്ടാലേ കാര്യമാവൂ.
 ഇരുളും വെളിച്ചവുമൊപ്പം പുലരുമ്പോ-
 ളിടുകയില്ലല്ലീ പാമ്പന്മാരോ?
 കടലിലൊളിക്കേണ്ടും കാലം കഴിഞ്ഞൊന്നു
 കതിരവൻ വീണ്ടുമുയന്നീടാവൂ!”

പ്രജായത്തരേണം ഇഷ്ടപ്പെടാത്ത പഴമക്കാരുടെ അഭിപ്രായഗതി.

ജയാപജയങ്ങൾ

കൂരിരുട്ടിന്റെ കോലം തകർത്താ-
 ച്ചോരചിനിയ ചെങ്കൊടിയോടെ
 സൂരനൊട്ടിടനിന്നു തൻ വെനി-
 കൂറപൊക്കി വെളുത്ത നിറത്തിൽ.
 ഏറെനേരമസ്സൂരപ്രഭാവം
 പാരിടത്തെബ്ഭരിച്ചുനിന്നാലും
 വേറെവന്ന തമസ്സുകാശത്തിൽ-
 കേറിനിന്നു കരുത്തു കാട്ടിലേ?
 ആദിയിൽക്കണ്ട വെനിക്കൊടിയൊ-
 ത്താദിത്യന്റെ കനത്ത ശരീരം
 ആഴിയിൽത്തള്ളിയിട്ടു തമിസ്ര-
 മാനകെ വാനമടക്കിവാണിലേ?
 ഏവമെന്നും ജയാപജയങ്ങൾ
 ദൈവദൂതനും സാത്താനുമൊപ്പം.

പണ്യപാവങ്ങൾ

പാരിനിഷ്ഠപണ്യപാവങ്ങൾ രണ്ടും
 സൈപരസഞ്ചാരപാദങ്ങൾ.
 രണ്ടിലൊന്നിനു കോട്ടമുണ്ടെങ്കിൽ
 നൊണ്ടിനൊണ്ടി നടന്നേനേ.
 കൂരിരട്ടും വെളിച്ചവുംകൊണ്ടു
 കാലുറയിട്ടു കാണുമ്പോൾ
 എന്തു കോമാളിയെന്നനികൊരു
 ചിന്തയില്ലെന്തുകൊണ്ടെന്നോ?
 മാനസത്തിന്റെ കണ്ണടച്ചില്ലിൻ-
 നാനാഭേദങ്ങളാർ കണ്ടു?
 എപ്പോഴുമൊന്നു മറ്റൊന്നാകുവാൻ
 കെല്പുകാണുന്ന കണ്ണില്ലേ?
 ഒപ്പമാണിപ്പഥികനു ചെളി-
 ക്കപ്പയ്യും കോവിൽ മുററവും.

കുടിവിടിലു

പല ചഷകങ്ങളിൽ പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തെ-
 കലകളെടുത്തു കൊടുത്തിടുമ്പോൾ
 തലതിരിച്ചിടുവോരുണ്ടാകാം മാനുഷ-
 കലകളെത്തിനായെന്നോ രണ്ടോ.
 അരസികന്മാരവരെന്നോ പറയട്ടെ
 നരസാമാന്യത്തിനാ മദിര വേണം.
 വഴികൾ പിഴച്ചുങ്ങിങ്ങലഞ്ഞുനടന്നാലും
 മൊഴികൾ നിലച്ചുപഥത്തിൽ വീണെന്നാലും
 ധരണിയിലെജീവിതക്ലേശകഷായത്തിൻ-
 സ്തുരണയൊഴിഞ്ഞാശുപസിച്ചാനന്ദിപ്പാൻ
 അവികലസംസ്കാര സമ്പന്നസുഗന്ധിയായ്
 കവിതതരം മധുരമധു തന്നെ വേണം.
 അതിരചിരപാനീയം ഗീതീയുടെ ചാരായം
 അതിനഖിലദേവന്മാർ ദേവിമാരും
 കൊതിയൊടതാ നില്ക്കുന്നു; കിട്ടില്ലെന്നാകിലും
 'അതുമിവനെ'ന്നെന്നും ഞാൻ നിന്നുകെഞ്ചും.
 പറയും ഞാനേതു കലാസുന്ദരിയോടും
 തരിക തരികെന്നതന്നെ നിത്യം.
 അഴകൊഴുകും കലകളുടെ തെളിമധുവുണ്ടില്ലെന്നാൽ
 മുഴുമതിയിലെത്തുണ്ടൊന്നാനന്ദിപ്പാൻ?

തുടുപ്പുലരിപ്പുകവിളിൽത്തേച്ചുമിനക്കുന്ന
 പടുധിഷണൻ ത്രൈലോക്യചിത്രകാരൻ
 അമളിപെടുമാറുതൻ തുവലെടുക്കാതെ
 കമലഭവൻ ഭാവനയ്ക്കുള്ളൊതെ
 കരമിളകാതങ്ങനെ നിന്നുപോവില്ലല്ലീ
 കലകളുടെ കൈയാൽക്കുടിച്ചിലെങ്കിൽ?
 ചുടലയിലും കാക്കും ഞാൻ കലകൾതരും കൈവല്ലും
 കുടിവിടുവാൻ വയെനിക്കിന്നുമെന്നും.

ആശ്വാസം

വാനിലേയ്ക്കു പറന്നിട്ടെന്തയ്യോ
 വീണു മണ്ണിൽ മലൻ ഞാൻ പാവം.
 എന്നാലെന്നു മലൻല്ലെ വീണു—
 തെന്നാണുള്ളിലെന്നിക്കൊരാശ്വാസം.
 മുത്തണിഞ്ഞെന്റെ വിണ്ണുഴകെന്നെ
 മുത്തുവാനുണ്ടു കാത്തുനില്ക്കുന്നു.
 ഭാവന വിട്ടുതൊന്നിതാ ഞാനി—
 ബുദ്ധിയിൽനിന്നു പറക്കുന്നു വീണ്ടും.
 “വിണ്ണുനോക്കിപ്പറക്കുമിവന്റെ
 കണ്ണിനിറയ്ക്കു വെള്ളെഴുത്തായോ?
 പച്ചിലകൊണ്ടുടുത്തു ചമഞ്ഞും
 കൊച്ചുപുക്കളാൽ മാലയണിഞ്ഞും
 പ്രേമബാഷ്പമൊഴുകി നില്ക്കുന്ന
 ഭ്രമകാന്തിക്കഴുകില്ല പോലും!”
 എന്നു പാഴിൽപ്പഴിപ്പവരെല്ലാ—
 മെന്നെ നോക്കിച്ചിരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.
 മണ്ണിനെത്തുണ്ടാ വിണ്ണൊളി ചിന്നും
 കണ്ണാടി ചിലതുണ്ടത്രമാത്രം.

ആശ്ലേഷം

പഴമതൻ പാഴ്ക്കരമേശകൾ തൻ
 മിഴികളിലന്ധത കുത്തിവെച്ചു,
 വഴിയും കുളവും കിണറുമെല്ലാം
 കഴിയും വിധത്തിൽ വരഞ്ഞുവെച്ചു
 ഫലമതിനായതനുഭവിച്ചു,
 വിലപിതം വിണ്ണോളം ചെന്നലച്ചു.
 ധരണിതൻ കണ്ണും കുളിർക്കമാറും—
 ഞൊരുമൊഴി കേൾക്കുന്നു വിണ്ണിൽനിന്നും
 “ചുതുമ പഴമയെ പുല്ലും നാളെ;
 പൊതുവിലൊരുത്സവമാകും നീളെ
 അകളങ്കമാകിനസൗഹൃദത്തോ—
 ഓവിലമതങ്ങളും ജാതികളും
 സമതയോടാനന്ദനൃത്തമാടും
 സുമധുരമാമെൻ കഴൽവിളിയാൽ.

എന്റെ പ്രമാണം

ആദിമത്ത്യചരിത്രം ക്ഷിച്ചു-
 നാദിയായിത്തളൻ ഞാനിപ്പോൾ.
 പാരിടത്തിൽപ്പരിഷ്കാരമെന്ന
 പേരിലാരും കൊണ്ടാടും വെളിച്ചം
 നൂറുനൂറാണ്ടു മുമ്പിരുളായി
 മാറിനിന്നതിൻ കാഴ്ചയില്ലിപ്പോൾ
 നിത്യശക്തി തൻ കൈരണ്ടിലൊന്നാൽ
 സൃഷ്ടിച്ചെയ്യുമഴിക്കും മറെറാന്നാൽ
 രണ്ടുജോലിയുമൊപ്പം നടന്നു-
 കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടേതുനേരത്തും
 എന്നുമുണ്ടു ജനിയും മൃതിയും-
 മെന്നമാത്രം ഞാൻ കണ്ടുനില്ക്കുന്നു.
 ഭൗതികമാം പരിണാമമെന്നും
 ഭാഗികമാണെന്നാണെൻ പ്രമാണം.

'അപരിഷ്കൃതനായ ദൈവികമനുഷ്യൻ' എന്നു സങ്കല്പിക്കുവാൻപോ-
 ലും കവിക്കു സാധിക്കുന്നില്ല. "ത്രിപാദൂർദ്ധ്വമജായത" എന്നു പുരുഷ
 സൂക്തം. ഇതു സ്ഥൂലപ്രപഞ്ചമാകുന്നതിനുമുമ്പുള്ള സ്വഭാവം. ഈ
 സ്ഥൂലപ്രപഞ്ചം സൂക്ഷ്മപ്രപഞ്ചമാകുമ്പോഴേക്കും ത്രിപാത്തിലെ അംശം
 സ്ഥൂലപ്രപഞ്ചമാകും. വ്യക്തിപരമായി പരിണാമവും വിപരിണാമവും
 ജനനവും മരണവുംപോലെ എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കും. സമഷ്ടിപരമാ-
 യും ഇങ്ങനെ തന്നെ. എപ്പോഴും പരിണാമവും വിപരിണാമവും ഭാഗിക-
 മായി നടന്നുകൊണ്ടുതന്നെയിരിക്കും.

ഇരുളിന്റെ മുമ്പിൽ

വാരിനുള്ളൊരുകിന്റെ കൊള്ള-
 കാരനാണെന്നിരിക്കിലുമെന്തേ?
 കൂരിരുട്ടേ, നിനക്കുള്ളപോലെ
 കാരുണിയാക്കും കണ്ടതില്ലി ഞാൻ.
 ജന്തുജീവിതദുഃഖത്തിനെല്ലാ-
 മന്തമേകുവാനെന്തും മരണം
 അന്ധകാരമേ, നീയാണെന്നിട്ടു-
 മെന്തു നീനെപ്പഴിപ്പാനെല്ലാതും?
 നിദ്രാമാധുരികൊണ്ടുലകത്തിൽ
 ക്ഷുദ്രകീടത്തിൻ കണ്ണിനുപോലും
 ചിദ്രസോല്ലാസമേകുമുദാര-
 ഭദ്രദൈവതമെങ്ങുണ്ടുവേറെ?
 ഞാനടിയറവെക്കും നിൻ കാല്പ-
 ലാനന്ദത്തിന്റെ കണ്ണീർക്കണങ്ങൾ. //

പുരോഗമനം

എന്നമ്മക്കിഷ്ടമായാലവട്ടെ—
 പ്പൊന്നതാടകമെന്നിരിക്കുയാം.
 പൊൽച്ചങ്ങല പിടിച്ചാടിനില്ക്കും
 കൊച്ചുവിളിക്കലയെന്നപോലെ
 ചേണെഴും ധ്രാപ്പൻ മകൾക്കണിവാൻ
 വേണമെന്നായിട്ടുണ്ടെത്തുമാറാം!
 മേലിലും കീഴിലും രക്തരേഖ
 ചേലിലുഷസ്സിനാലന്തിയാലും
 റുളിട്ടു ചേർത്തവയ്ക്കുള്ളിലായി
 നാളെക്കു വേണ്ടുന്ന മാറാമെല്ലാം
 കാലം കുറിച്ചുകാണിച്ചു മേന്മ—
 ലീലോകം നിത്യവും പുത്തനാക്കും.
 ഏഴുനിലയുള്ള മാളികമേൽ
 വാഴുന്നവനെപ്പുറത്തുള്ളി
 പട്ടിണിപ്പാവത്തെക്കൈപിടിച്ചു
 കേറുമക്കാലത്തിൻ ഭാവനകൾ.
 ഏതുവഴിക്കു തിരികിലെന്താ—
 ന്നേതിലും കാണാം പുരോഗമനം.

ഉഷസ്സ്

അഴകിയുഷസ്സേനോ മണ്ണിൻ നല്ലവാ-
 നെഴുനളളന്നുണ്ടതാ വിണ്ണിൽനിന്നും.
 ഇരുളിൽക്കിടന്നു മിഴിയച്ചീട്ടന്ന
 നരനെയുണർന്നു തൂവളിച്ചു
 ഉലകിടത്തെങ്ങും പൊഴിച്ചുകൊണ്ടത്തുമി-
 യുദയം കണ്ടാശകളല്ലസിപ്പു.
 വഴിമുടങ്ങില്ലല്ലി വല്ലാത്ത ശോണിത-
 ്പ്പഴയൊഴുകൊന്നയോ വന്നുചേർന്നു.
 അനിമിഷലോകത്തിൽ നിന്നുപുറപ്പെട്ടോ-
 രനാലയെത്തന്റെ തലയിലേററി
 കനലൊളി ചിന്നമച്ചോരപ്പഴയതാ
 ദിനമണി നീന്തുനൂ നിഷ്പ്രയാസം
 അമരലോകൈശ്വര്യം മേന്മേൽ വിതസ്തുവാ-
 നവനിയിൽ വന്നാലും പൊന്നുഷസ്സേ! //

ധനികനോട്

മണിമയമഞ്ചത്തിലാടിയാടി
 മദിരതൻ മാധുരി പാടിപ്പാടി,
 ധനിക, നീ സൗഖ്യങ്ങൾ തേടിത്തേടി
 തനതു കൃത്യങ്ങൾ മറന്നുകൂടി.
 കനകഹർഷ്യത്തിൻ തളത്തിൽ നിന്നൊ-
 ന്നിനിയും നീ താഴത്തിറങ്ങിലല്ലോ.
 അരികയായ് നിൻഗളം നാളെ നിന്റെ
 ക്ഷതകുടിക്കും ദിവസമായി.
 ഒരുഗതിയില്ല നിനക്കെന്നാലും
 അറിവാളോടൊന്നു പറഞ്ഞുനോക്കൂ.
 “നരബലികൊണ്ടു കരസ്ഥമാക്കും
 കരബലത്തിന്റെറയാ രാജ്യതന്ത്രം
 സ്ഥിരസമാധാനത്തെപ്പോററിനില്ലാൻ
 വിതതുടയൊന്നല്ലെന്നറിഞ്ഞതല്ലേ?
 ഭരതഭൂവിങ്കൽ ജയിച്ചീലല്ലോ
 പരശുരാമന്റെറയാ വൈഷ്ണവ്യം.”

ക്ഷേത്രപ്രവേശം

കുകറെത്താമസക്കരപററി മങ്ങിയ
 മറയവർ മേളിക്കുമമ്പലങ്ങൾ
 ഒഴുകിടുമാനന്ദക്കണ്ണീരാൽ പറയന്മാർ
 കഴുകിടുമുണ്ടതാ ശുദ്ധമാക്കാൻ!
 ഇതുവരെദേവന്മാരാരുമിഷേരള-
 ക്ഷിതിയിലെ ക്ഷേത്രങ്ങൾ കണ്ടിരുന്നോ?
 അണിനിരന്നാകാശവീഥിയിൽ നിന്നതാ
 മണിരഥമായിരമെത്തിടുന്നു.
 അതിനുമുമ്പുണ്ടാരു വെള്ളിത്തടിക്കാരൻ
 കതിരവൻ നേരേ നടന്നിടുന്നു.
 നലമേറും ദേവന്മാർക്കുല്ലാക്കുമിന്നത്രേ
 മലനാട്ടിൽ ക്ഷേത്രപ്രവേശമാദൃം.
 സമയമായ് ശംഖൊലിപ്പൊങ്ങട്ടെ വിണ്ണോളം
 തിമിലമുഴങ്ങട്ടെ നാട്ടിലെങ്ങും!

ദീർഘസത്രം

ഉലകിലിതാ മുക്കാലും നിന്നുപോയി
 കലഹകലിക്കൈവാളിളക്കമെല്ലാം
 സുകൃതികളിലുണ്ടാരാളാചരിപ്പു
 സകലജനസപാരാജ്യദീർഘസത്രം
 അവഭൃഥമാം നാളെയെന്നോത്തു ചെങ്കോ-
 ലരചനിതാവെച്ചു നമസ്കരിച്ചു.
 തനതകമേ നിന്നൊഴുകുന്ന ഗംഗാ-
 കനകജലക്കോളിൽക്കളിച്ചു ധന്യൻ
 അരമറയും കൊച്ചുടയാടയുമ-
 ക്കരുണയുറന്നോലും ഹൃദയവുമായ്,
 ദിനമണിയാൽ പള്ളിവിളക്കെടുക്കും
 നിയതികരംകാട്ടും വഴിയിലൂടെ
 അണയുകയായ് മണ്ണിൻ പുതിയവിണ്ണിൽ,
 ഇനിമുതലില്ലേഴകളേതിടത്തു.

പണിമുടക്കം

അരുണൻ ചമ്മട്ടി താഴെവെപ്പാ-
 നനുവദിച്ചിടാത്ത കൃത്യനിഷ്ഠൻ
 അഴലൊഴിച്ചിടുന്നു പാരിനെല്ലാം
 തൊഴിലാളിമാരുടെ മേലാവെന്നും.
 അവരുടെ മുന്നിൽക്കുനിന്നുനില്പാ-
 നനിമിഷതാരമായന്തരീക്ഷം.
 കരുതലോടാരാനും തെറ്റുചെയ്യാൽ
 മരണശിക്ഷയ്ക്കുവെന്ന് വിധിക്കും.
 അനലൻ തപിക്കുന്നു ലോകരക്ഷ-
 യ്ക്കുനിലൻ ജഗത്തിനെ വിശിനില്പും.
 പണിമുടക്കില്ല ഞാൻ പ്രാണികൾക്കു
 പരമാനന്ദത്തിനാണെന്നെൻറെ കൈയും.
 തൊഴിലിന്റെ ഉപകോടികണ്ടുനിത്യം
 തൊഴുകൈയായ്നില്പും ഞാൻ രണ്ടുനേരം.

പതാകയിൽ നോട്ടമില്ല

പലപലകത്തവുകാഹളം ചെ-
 നലയടിചാശവിറച്ചിരിക്കെ,
 അരചനടിമയെന്നൊച്ചകേൾക്കേ,
 അറിവോനറിവില്ലാതായി നില്ലേ,
 പറയാനാക്കെത്തുണ്ടാമെങ്കിലുമെൻ-
 പരമാത്മംചൊല്ലാമിന്നെല്ലാരോടും
 കൃപണത, വാൽകം, വ്യാധിതൊട്ട,
 കദനമിരുണ്ടു പരന്ന പാരിൽ
 കരുണതൻ കല്യാണമുദ്രതൻ
 കിരണങ്ങളുഴി കുളർപ്പിച്ചെങ്കിൽ
 ഒഴുകിന കണ്ണീരോടാനിമിഷം
 തൊഴുകെയായ് നില്ലും ഞാൻ നിന്നിമേഷം.
 വിജയകൊടിക്കൂറയേതുകൈയിൽ
 വിളയാട്ടെന്നെന്നില്ലെനിക്കു നോട്ടം.

വരണ്ട കണ്ടം

അറിവിന്റെ വിളവൊന്നും പാകമായി—
 ലരിയുവാൻ കാലമടുത്തുമില്ല.
 കരളിന്റെ കണ്ടം വരണ്ടു വിണ്ടു;
 കരുണയുടെ കുളിരമുതാനിനുവേണ്ടും.
 ഉറവുള്ളദിക്കിൽനിന്നാണിവിെച്ചു*
 കുറെവെള്ളം കിട്ടിയാൽ കായ്മായി.
 ഉടമയുടെ പേരിൽ കൃഷീവലനാ—
 രടിപിടിയായ് കാലം കഴിച്ചുപോയാൽ
 പുളകമണിചിന്നമാറാനന്ദത്തിൻ
 കളമകൊയ്ത്തില്ലിനിയുണമില്ല;
 ഉരുതരസമ്പൽസമൃദ്ധിതന്റെ
 തിരുവോണം വിണ്ണിൽനിന്നെത്തുകില്ല
 കലിതരസമപ്പരസ്സന്ദരിമാർ
 കളമൊഴി പാടിക്കളിക്കയില്ല.
 ഉറവുള്ള ദിക്കിൽനിന്നാണിവിെച്ചു
 കുറെ വെള്ളമിനിയെന്നുകിട്ടുമാവോ?

എന്നോ പിശക്

ഇരവിലതിഥികളുത്താഴമു-
 ണ്ദിരയത്തഭയമനെയും നാട്ടിൽ
 മലനാട്ടി, ലാതിര ഞാറുവേല
 മരതകപ്പച്ച വിരികും നാട്ടിൽ
 വയറുനിറപ്പാൻ വകയില്ലാതെ
 വലയുന്നു പാവങ്ങളെത്തുചെയ്യാം!
 കരികൊള്ളാതില്ലൊരു കോണുപോലും
 അരിമണിയൊന്നു കൊറിപ്പാനില്ല.
 വരുവാനെന്തിങ്ങനെ ഭാഗ്യദോഷം
 ഭരണത്തിലെന്നോ പിശകില്ലല്ലീ!
 പരദേശക്കൂട്ടുകെട്ടാകെവിട്ടു
 പലപല ഭവ്യംകൊതിച്ചിരുന്നാൽ
 ഒടുവിലിന്നേരളമൊന്നുകൂടി-
 ചൂട്ടുമിഴിനീർക്കടൽമുക്കിയാലോ!

എന്നാലും

തീനിനെപ്പൊഴും കണ്ണുവണ്ണം നീ
 മീനിലെന്നതു വാസ്തവം.
 കൈവന്നീല നിനക്കേതും സമ-
 ഭാവനയതും വാസ്തവം.
 എന്നാലും നിന്റെ കഥകണ്ഠത്തിൽ
 നിന്നൊഴുകുന്ന സംഗീതം
 ശശപന്ഥംഗളദായകമേതോ
 വിശ്വജീവിതസന്ദേശം.
 ക്ഷുദ്രപാപത്തിൻ മുദ്രവച്ചുനിൻ-
 ഭദ്രഭൂതികസന്ദേശം
 ചെറു ഹിംസ ചവണ്ണമാശകൾ-
 കുറ നീച്ചാണസങ്കേതം.
 മണ്ണിന്നെന്നാലും വന്ദ്യനാണു നീ
 വിണ്ണിലെപ്പക്ഷിരാജാവേ!

വിഷുവൽസന്ദേശം

അഴകോലും നൃതനവത്സരലക്ഷ്മിയും—
ണ്ടെഴുന്നള്ളി നില്ക്കുന്നു പൂർവ്വദിക്കിൽ
കനകപ്പുമാലകൾ പൊക്കിനില്പുംണ്ടെങ്ങും—
മനവധി വാസനകണ്ണികാരം.
ഉയരുന്നു പൊൻകൊടിക്കൂറുകളായിരം
ഉദയാചലത്തിന്റെ താഴ്വരയിൽ
പതിവുപോലല്ലിക്കിഴക്കൻ മഹോത്സവം
കതിരോന്റെ ചോരത്തുടിപ്പനോക്കു.
വിശദമായ് വിശ്വൈകനായകസന്ദേശം
വിഷുവിന്റെ ദേവത വായിക്കുന്നു.
“ധനികന്മാർ നല്ലേണ്ടാ നാണ്യങ്ങളിന്നാക്കും
ഖജനാവീന്നാട്ടേ വിഷുക്കൈനേട്ടം
ദൂരവസ്ഥ നീക്കുവാൻ നേരിട്ടെടുക്കയായ്
നരലോകഭരണം ഞാൻ കാത്തിരിപ്പിൻ.”

പുഞ്ചിരിക്കൊടുത്തു

“വിണ്ണിലെ മലക്കലയ്ക്കയൻപോയിട്ടെന്തി-
 മനിലെ പാഴ്പ്പഴിയിൽ വീഴുവാൻ കവിതേ നി
 ഇന്നുഞാൻ നെഹറുവിൻ സന്നിധാനത്തിൽ കണ്ടു
 നിന്നെ, നിൻസ്വഭാവത്തിനിത്രവേഗമോ മാറാം?”
 രാഷ്ട്രമീമാംസമന്ദമിങ്ങനെ ചോദിച്ചതു
 കേട്ടോതീ കവിതയാസ്സേഹിതയോടുത്തരം:

“പ്രാണിയെ സ്നേഹിക്കുമാറാൻ മർത്യദുഷ്ടോഹം തീർത്ത
 ശോണിതകളുംകണ്ടു ഞെട്ടി വീണുപോയ് മണ്ണിൽ.
 മോഹംവിട്ടുണർപ്പോൾ കണ്ടുഞാൻ നെഹറുവിൽ
 ആഹവവിരോധത്തിൻ പട്ടാളത്തലവനെ.
 അഹിംസാ ദിവ്യായുധമേന്തിയരണവീര-
 നവനായ് സമാധാനയുദ്ധയാത്രപോം മുമ്പേ
 വീരപാണത്തിനെൻറെ പുഞ്ചിരിക്കൊടുത്തു ഞാൻ
 വീരസുവായിക്കാണം പ്രാചിയെ നീയും ഞാനും.”

ധർമ്മയുദ്ധം

വീരസേനകൾ രണ്ടുചേരിയായ് രണ്ടാമത്തെ—
 ബുദ്ധാരതയുദ്ധത്തിന്നു നിരന്നു നിർദ്ദീകമായ്
 ഉച്ചണ്ഡപരാക്രമസേനാനിമാരെല്ലാരു—
 മുച്ചത്തിലോരോ കാളംവിളിച്ചു പുളയ്ക്കുമ്പോൾ
 ഒരുചേരിയിൽനിന്നു പൊങ്ങുന്നുണ്ടതാ വിശേഷം—
 തരമാമേതോ പുത്തൻ പാഞ്ചജന്യത്തിൻപോലാഷം.
 നൂറുനൂറാഗേയാസ്ത്രം സംഭരിച്ചുനില്ക്കുന്ന
 ചേരിക്കാരുടെ ചെവിയൊക്കെയുമുക്കോടൊപ്പം
 തരസാ തകർന്നു ശാന്തഗംഭീരം ധീരം—
 നരനേതാവിൻകണ്ണുനിഴ്തമാമാധാനം.
 എന്തൊടുക്കത്തെ പഫലമീ യുദ്ധത്തിന്നെന്നാതും
 ചിന്തിച്ചു കഴങ്ങേണ്ട നാളത്തെ പ്രഭാതത്തിൽ
 ഹസ്തിനപുരത്തിന്റെ ചതുരങ്ങളിൽ കാണാം
 സത്യധർമ്മപക്ഷത്തിൻ വൈജയന്തികൾ നീളേ!

നമസ്കാരം

ഭാരതജനകീയസപാതന്ത്ര്യപ്പിറന്നാളിൽ ഭാസ്യര പ്രാഭാതികതേജസ്സേ നമസ്കാരം.
 ആഗമങ്ങളൊക്കെയുമുഴിയാഴിയും ഭവ-
 ദാഗമാനന്ദത്തിനാലുണർച്ചാൻല്ലോ നില്പും.
 പൊന്നൊളിയോളംവെട്ടുമാകാശദേശം നോക്കി
 നിന്നു കൂവുന്ന കലാവിദ്യകളെല്ലാടത്തും
 പള്ളികൾ മണിനാദം മുഴക്കി, ശംഖധ്വാനം
 പള്ളിക്കുറുപ്പിൽനിന്നുമുണർത്ത്? ദേവന്മാരെ.
 ഇല്ല കൂരിട്ടിന്റെ കൂത്താട്ടമിനിമേലിൽ,
 കല്ലിലുമലച്ചുപോയ് കമ്കല്ലോലാലാതം.
 വെല്ലുക വെളിച്ചത്തിൻ ജൈത്രയാത്രയിലല-
 തല്ലുമിച്ചരാചരധന്യചൈതന്യാറ്റാദം!
 ഭാരതജനകീയസപാതന്ത്ര്യപ്പിറന്നാളിൽ
 ഭാസ്യരപ്രാഭാതികതേജസ്സേ, നമസ്കാരം!

“കേരളപ്പിറവി”

അവിടെ പ്രഭാതത്തിൽ കനകക്കൊടിക്കൂറ്
 ദിവ്യപൊങ്ങിനില്ക്കുന്നു കിഴക്കൻകുന്നിൻമീതെ
 മലനാട്ടിലെ ചുറ്റുപുല്ലുകൾപോലും മൂന്നിൽ
 തലചാച്ചുനില്ക്കുന്നുണ്ടാശിസ്സിൻ മൊഴി ചൂടാൻ.
 ഏതൊരു മതത്തിന്നുമേതുജാതിക്കും പൂണ്ണ-
 സ്വാതന്ത്ര്യം പുലർത്തിയ വിരമാതാവെത്തുമ്പോൾ
 നീണ്ടകണ്ണുകൾകൊണ്ടു മലനാട്ടുപുരന്മാർ
 തണ്ടലർമാലയും ചാത്താനൊന്നിച്ചു നിന്നില്ലല്ലീ!
 കരളിൽ ത്യാഗത്തിന്റെ ധനമെമ്പാടും കോരി-
 നിറച്ചു പറവെച്ചോ പ്രഭുക്കന്മാരെല്ലാം?
 താലമില്ലയോ ചെറുപെൺകിടാങ്ങളേ, നാരി-
 കേളമില്ലയോ വന്നുചേരുവിനെതിരേല്ലാൻ!
 പടവാളുകൾ തുണ്ടുതുണ്ടായിക്കണ്ടിച്ചതാ-
 മുടലിൻ ശകലങ്ങൾ നൂതനചൈതന്യത്താൽ
 മുറികൂടിച്ചേന്നു തൻസൗഭാഗ്യമിരട്ടിച്ചു
 മൃതിതന്നിരുൾക്കണ്ടിൽനിന്നുയന്നുയന്നതാ
 സ്തേരസുന്ദരമുഖപ്പുകതിർനിര വീശി
 കേരളമാതാവുയിർത്തെഴുന്നേറ്റൊത്തുന്നല്ലോ.
 വിശ്രുതസാഹോദര്യദൃതിയിമ്മാതാവെങ്ങും
 വിശ്വമംഗളത്തിന്റെ വിത്തുകൾ വിതയ്ക്കാവൂ!

“വലിയകൊട്ടാരത്തിൽ”

അകൃതകണ്ഠേഹത്താലാദരപാത്രമാം
 പ്രകൃതിസമ്രാജ്ഞിതൻ പ്രൗഢദാസി
 പണിമിട്ടുകേറുന്നൊരാശയാം സുന്ദരി
 മണിയറ മോടിപിടിപ്പിക്കുമ്പോൾ
 ഉളിവിലവളുടെ പിന്നിൽ പരുങ്ങിയും
 വെളിവിൽ കളിച്ചു കഴഞ്ഞാടിയും
 ഒഴിയാതെ കൂട്ടം ഞാനെന്റെ കുറത്തിനാ—
 തൊഴിലാളിപ്പെണ്ണതു ചെയ്യുമെന്നോ:
 ഇടയിലിടയിലിടഞ്ഞഭാവം കാട്ടി—
 തുടുക്കുകയുലച്ചു ചിരിച്ചുതല്ലും.
 വലിയകൊട്ടാരത്തിലാണിപ്പെരുമാറ്റം
 വിലകെട്ടതായൊന്നുമില്ലവിടെ.

ദാസിക്കു ചെങ്കോൽ

ഉലകുടയോനുടെ കോവിലകത്തിൽ—
 നിലവറ ചെന്നു തുറക്കാനും
 വിലപെരുകീട്ടുമുറുപ്പുപദാത്ഥം
 വലതും തേച്ചുതുടയ്ക്കാനും,
 മനുജതയെന്നൊരു ദാസിപ്പെണ്ണി—
 നന്നമതിയുണ്ടുവളതിനാലേ,
 “തന്നുടെ മുതലൊന്നറിയണമെന്നാ—
 ലെന്നെ വിളിക്കണമെജമാനൻ”
 എന്നുതെളിഞ്ഞു ചിരിക്കെ പ്രണയം
 കണ്ണിലൊളിഞ്ഞു കളിക്കുന്നു.
 നാളെപ്പെണ്ണിനപാരതയുടെ ചെ—
 കോലും കൈവശമാവില്ലേ?
 തൻകൈകൊണ്ടിത പാരിൻ പെരുമാൾ
 പൊൻകോടീരം പൊക്കുന്നു.

മനുഷ്യൻ ഈശ്വരനേക്കാൾ മേലയാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിനെ ആക്ഷേപിക്കുകയും ഈശ്വരസേവകൊണ്ടു് ഈശ്വരനെക്കൈവശമാക്കാമെന്നു സമർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

“മരാന”

ആയിരംപവൻ കൊടുത്താനയെ വാങ്ങി വീട്ടി-
 ലാനയുമുണ്ടെന്നുള്ളൊരഭിമാനവുമായി.
 ആയിടക്കെത്തിച്ചേർന്ന കായ്തുമ്പൻ പണം വാങ്ങി-
 പ്പോയതും നിലാവിന്റെ വെളിച്ചം ചതിച്ചതും,
 അകലെയ്ക്കു ധാത്രത്തിൽ നിന്നുനോക്കിയ പാവ-
 മറിഞ്ഞീലഭിമാനി; യുറങ്ങി പണക്കാരൻ
 കതിരോന്നദിച്ചപ്പോളോമനക്കുമാരൻ
 കണികാണുവാനുള്ള കരിവീരനെത്തന്നോ?
 ജീവനില്ലാത്ത കൂറൻ ‘മരാന!’ ധനികന-
 ണ്ടാവിലഹൃദയനായ് നില്ക്കുന്നു മാനുനോക്കി!
 വിസ്തൃതം പാറിപ്പോയതെല്ലാമറിഞ്ഞല്ലോ,
 വിത്തവാൻ ഗൃഹസ്ഥൻ സങ്കടമിതമാത്രം
 ഭാവനപറഞ്ഞൊരീകഥകേട്ടപ്പോളെന്റെ
 നാവുണർന്നുറയ്ക്കയാ “ണിന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസം!”

നാലിതനകിരം... ഞാനായെങ്കിലും... ഞാനായെങ്കിലും... ഞാനായെങ്കിലും...
 ഞാനായെങ്കിലും... ഞാനായെങ്കിലും... ഞാനായെങ്കിലും...
 ഞാനായെങ്കിലും... ഞാനായെങ്കിലും... ഞാനായെങ്കിലും...

അപ്പൻതമ്പുരാൻ

അപ്പടി കത്തിപ്പോയി കേരളകലാശില്പ-
 മപ്പൻതമ്പുരാൻതിരുമനസ്സും തീപ്പെട്ടുപോയ്.
 പൊക്കിയ തീക്കൊള്ളിയും കൊണ്ടിനിയെങ്ങോട്ടാവോ
 നിഷ്കരണമാകമാഹതദൈവത്തിൻഹസ്സം!
 അന്തരീക്ഷത്തിൽ നിന്നിപ്പുകപോകുമോ നമ്മൾ-
 കെന്തിനു മിഴിമേലാൽ ചെങ്ങോര ചൊരിയാനോ!
 പെരുമാളുടെ കാലത്തുണ്ടായ കുറവനും
 കുറവത്തിയും വെച്ചുകാൽവെപ്പിൻ സൗന്ദര്യവും
 പ്രതിബിംബിച്ചുകണ്ട മാനസമുകരത്തെ-
 ചുതിയൻതകൽത്തല്ലോ ദുർച്ചിയി നിമിഷത്താൽ.
 പണ്ടത്തെ സംസ്കാരവും പണ്ടത്തെക്കലകളും
 കണ്ടകണ്ണണന്നെന്നേക്കുമായടഞ്ഞു പോയല്ലോ!
 എങ്ങനെമറക്കേണ്ട മലയാണമതൻ മുഗ്ദ്ധം-
 മംഗളഗീതാമൃതം തുകമത്തിരുമുഖം.
 ദൃഷ്ടദൈവത്തിന്നൊട്ടു കനിവുണ്ടെന്നാലിപ്പോൾ
 ചുട്ടുപൊട്ടിച്ചീടട്ടെ മലനാടെല്ലാമൊപ്പം.
 അല്ലെങ്കിൽ കലാസൗധം നഷ്ടശിഷ്യത്താൽത്തീർപ്പാ-
 നല്ലല്ലീകരംനീട്ടി നില്പുവിണ്ണിലെൻ ദേവൻ.

നാലപ്പാടൻ

ആരെയും വാക്കിടാതെ—

യാരാലും വാക്കുപ്പെടാ—

താരുടേതിലും മീതെ

പ്പൊന്തിയ ശിരസ്സോടെ

ആരടുത്തകാലത്തു

ജീവിച്ച ധീരാത്മാവെ—

നാരാനും ചോദിക്കിൽ ഞാൻ

പറയും, “നാലപ്പാടൻ.”

ആ മാനുഷമിത്രത്തിന്റെ

പുഞ്ചിരിയിൽ ഞാൻ കണ്ടു

പ്രേമസൗഭാഗ്യത്തിന്റെ

വാസന്ത വിലാസങ്ങൾ.

ശോകമക്കവികൈത

കണ്ണീർത്തുള്ളിയായപ്പോൾ

നാകവും നരകവും

നിഴലിച്ചതിൽക്കണ്ടു.

ആയിരം പൊന്നിൻകുടം

മിന്നമാവിണ്ണിൻവീണ

വായിക്കും മൗനത്തിന്റെ

ശാന്തഗംഭീരാദാവം

കേട്ടുകേട്ടാനന്ദിച്ചി-

ലൈത്രരാത്രീയിൽ നാല-

പ്പാട്ടുമുറഞ്ഞെത്തങ്ങും

മണലും ഞങ്ങൾക്കൊപ്പം!

മൃതനല്ലമൃതാത്മാ-

വകവിയതാ ഞാനെൻ-

സ്തുതിയാൽപ്പണിപെണ്ണ

പൂമുഖത്തിരിക്കുന്നു.

പി. ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ

കാലേകാലേകലാകോമളിമ കതിരിടാ-
 നുള്ള കേദാരമായും
 മാലേശീടും സുഹൃത്പണ്ഡിതരഭയമിര-
 ക്കുന്ന സന്താനമായും
 മേലേ മേലേ പുകഴ്ന്നീടിന കവിതിലകൻ
 ശങ്കരൻ നമ്പിയാരെ-
 ച്ചോലാരുണ്ടായിരുന്ന സഹൃദയനരന്ത-
 ററാണ്ടു കാലത്തിനുള്ളിൽ?

“ചംപുനിർമ്മാണകേളീകശലനിവിടെയു-
 ണ്ടിപ്പുകൾപ്പെട്ട ഹൈന്ദവർ-
 പൊൻപൂന്നാരം” ചിലപ്പോൾ ചിലരിതുപറയും
 പണ്ടു പാഠാലയത്തിൽ;

ഞാൻപള്ളിക്കൂടമുറത്തുപചിതകൃതകം,
 ക്ലാസുവിട്ടാൽ ക്ഷണത്തിൽ //

പ്പിമ്പേനോക്കാതെ പോമച്ചുകവിയുടെ പോ-
 ക്കൊന്നു നോക്കും ചിരിക്കും.

എങ്ങാക്കുമാരതേജോഭര,മുപഗതമാം
 യൗവനത്തിൻ പുളപ്പെ,-
 ഞെങ്ങാദൈവദൃഷ്ട്യ—മെല്ലാം നിയതിയുടെ
 കടലോളിലസ്തംഗമിച്ച!

ഇങ്ങാബ്ദാവാൻബദ്ധസ്തരണ നിലവിലു;-
 ഞായതേ പോരുമെന്നും
 മാംഗല്യസ്തിശ്ലഗാനത്തിനമനമരുളും
 വീണവായിച്ചുനില്പാൻ.

പണ്ടത്തെഗ്ഗൂരവം തിങ്ങിനകവിതകഥാ-
 ശേഷമായ്ത്തിൻ; ദൈന്യം
 പുണ്ടുളോ'രക്ഷരശ്ലോക'വുമപഗതലാ-
 വണ്യചൈതന്യമായി!

കണ്ടെത്തുന്നെന്നു പൂർണ്ണസ്ഥിതിയിലിനിയ്ക്കുമാ
 നഷ്ടസമ്പത്തുയർത്തി-
 ക്കൊണ്ടെത്തും പൊന്നുഷസ്തിൻകരനിരകണികാ-
 ട്വന്ന കല്യാണരംഗം!

തണ്ടാരമ്പൻകൊതിപ്പോരഴ, കമുതറവോ-
 ലുന്നചേലാൻനോട്ടം,
 കണ്ടാലല്ലംചിരിച്ചങ്ങനെ മധുരമുര
 ള്ളന്ന വാചാവിലാസം,
 മുണ്ടാഗുൽഫാവലസം, ചെറുതു ചുളിപെടാ-
 തുള്ള ഷർട്ടേവമീ ഞാൻ
 കണ്ടാവു വിണ്ണിലാമേചകമുദിരമുടി-
 ക്രോച്ഛേഴും പുണ്യവാനെ!

ജീവിതാനുഭവങ്ങൾ

പാദം പിണച്ചിട്ടു വലത്തുകൈയിൽ—
 പ്പതിഞ്ഞ വക്ത്രത്തൊടൊരുചന്ദനം,
 പൊളിഞ്ഞ ബഞ്ചൊന്നിലനേകചിന്ത
 പൊള്ളിച്ചിട്ടും ഹൃത്തൊടൊരാളിരിപ്പു. 1

നവീനരക്ഷാപുരുഷന്റെ തോട്ടം—
 കാവല്ലിരിപ്പാണിവനസ്വതന്ത്രൻ;
 ഇവന്റെ കീറൽവദർമുണ്ടുകണ്ടു
 കേരങ്ങൾ ചുറ്റും തലചായ്ച്ചുനില്പും! 2

ചിന്തൂരവുമൊട്ടു, നരച്ചകേശം
 പിന്നോട്ടുകെട്ടിത്തീരുകിപ്രകാശം
 തപറക്കിടുന്നുണ്ടൊരു തള്ള തെങ്ങിൻ
 കോച്ചാടയും പട്ടയുമൊട്ടുദൂരം. 3

ചെഞ്ചേലച്ചുറി ചിലപുകൾച്ചുടി—
 പ്പുഞ്ചായൽപിന്നിപ്പറകോട്ടുതള്ളി
 ഒരുത്തീയുണ്ടോലമെടഞ്ഞിടുന്നു
 മുറുകിയും തുപ്പിയുമങ്ങൊരേടം. 4

മുഖത്തുമേൽമീശ ചരങ്ങിനില്പും
 മനുഷ്യനെക്കണ്ടവളോതി മനം:

“ഇതേഴയാ? പാർച്ചിലേഴയെൻറ
തോൻറാ,തിവൻതാൻ മലനാട്ടുശിങ്കം.” 5

നിന്നുഹവ്യം സുന്ദരി,സത്യ;മെന്നാ-
ലിന്നേഴതാനീയഭിജാതവിദപാൻ
കടുത്തദുർദ്ദൈവമിടഞ്ഞു നാട്ടു
കടത്തിയോ,നീമലനാട്ടുകാരൻ. 6

ആലോചനാശൂന്യതയെത്തുണപ്പാ-
നാചാരമയ്യാദകളൊത്തുകൂടും;
ആജനശുദ്ധൻ ദുരവസ്ഥനാക;-
മാജാതിയത്രേ മലനാട്ടുവൃത്തം. 7

പ്രവാചകൻ ഗാന്ധി നടന്നു കോൺഗ്രസ്സ്-
പ്രമാണമോതുന്നൊരു കാലഘട്ടം.
വഴക്കുപൊട്ടി ശിവമന്ദിരത്തി;-
ലത്യതൃതം മന്ത്യാദൃദന്തത്തപം. 8

മുട്ടാളർ തമ്മിൽ തലതച്ചുടയ്ക്കേ,
പട്ടാളവും വന്നു കയത്തുനില്ലേ;
വിട്ടുജനം വീടുകൾ; കാന്ദിശീക-
ക്കൂട്ടത്തിലപ്പണ്ഡിതനാണു മുമ്പൻ. 9

മനുഷ്യഹിംസാപ്രവണതപമോത്തു
മനസ്സിലായാൾക്കൊരു കോളിളക്കം
നിനച്ചുപാവം “പരിശുദ്ധ ഗാന്ധി
നേതാവിലാത്മാർപ്പണമിന്നുവേണം,” 10

വിവേകമോ സാഹസമോ, നിനച്ചി-
 ലാവേശഭാരത്തികവാൻനേരം;
 ഇവൻ ഭവിഷ്യത്തറിയാതെ വേഗം
 കൈവന്ന സക്കാർപ്പണി രാജിവെച്ചു. 11

ഇവന്റെ മുഖാവിലണഞ്ഞു പുത്തൻ-
 ദാമ്പത്യഭാരച്ചുമടൊട്ടു മുമ്പേ;
 തുടന്നൊരാദൾപരായണതപം
 തുലഞ്ഞുപോയ് തെല്ലിടുകൊണ്ടുതന്നെ. 12

കേൾവിപ്പെട്ടും കാരണവന്റെ മുമ്പിൽ
 ക്ഷണിഞ്ഞുനിന്നൊന്നമിരന്നിടാതെ
 ഭഗ്നാശനീയാൾ തമിൾനാട്ടിലെങ്ങാൻ
 ഭാഗ്യംപരീക്ഷിക്കണമെന്നൊച്ചു. 13

പരസ്സരസ്സേഹവിഹീനഭാവം
 പാരുഷ്യദൃക്സ, മനിഷ്ടകർമ്മം
 കൈകാര്യകർത്താവൊടകന്ന ദിക്കിൽ
 ദുരന്തദാരിദ്ര്യതമോവികാരം. 14

ഒരായിരം തിന്മകളീവിധത്തി-
 ലൊന്നിക്കകിൽജ്ജന്മികട്ടംബമായി;
 അതിങ്കലൊന്നിങ്കലൊരംഗമീയാ;-
 ളെന്തുണ്ടിവന്നേഴയിൽ നിന്നഭേദം? 15

സംബന്ധമര്യാദയെയും, പരക്കൻ
 സാമൂഹ്യമാമുലുകളേയുമൊപ്പം

നമിച്ചതാ, യാത്രതുടൻ പാവം;
സാഹിത്യമൊന്നേ തുണചെന്നുള്ളൂ. 16

ഉച്ചയായ് സമയമേതുപക്ഷിയും
പച്ചിലക്കിടയിൽ വിശ്രമിക്കുവായ്;
ഒച്ചയില്ലിനിയ നാട്ടിലാ, സ്ഥല-
ത്തു ചുലിച്ചിടുവതില്ല വായുവും. 17

കുന്നുതൻചെരുവിലാതപാ നിലാ-
വെന്നമട്ടനുഭവിച്ച കൂട്ടമായ്
നിന്നിടുന്നു, ചില പുരച്ചടിപ്പഴം
തിന്നുകൊണ്ടു പശുപാലബാലകർ 18

കൂട്ടവിട്ടകിളി കുഞ്ഞിനെപ്പുല-
ത്തിടുവാൻ ചിറകടിച്ചുപോംവിധം
കാട്ടുമടുക്കളവൻ കടക്കയാ-
ണീടുകൂട്ടമുട്ടമുണ്ടു പാറവേ 19

കത്തിട്ടുന്ന ജാരത്തൊടധഗൻ
പത്തുനാഴിക നടന്നു താന്തനായ്
ഹസ്തമൂന്നി വഴിവകിലൊന്നിരു-
ന്നത്തരത്തിലരികത്തു നോക്കിനാൻ: 20

ശോണമാം തളിർ തഴച്ചുനിന്ന പു-
ല്ലാനികണ്ടുളവിലോത്തുപോയിവൻ
തീനിനുള്ളവകയാണിതാടുകൾ,-
കീനരക്തമിതു ഭോജ്യമായ് വരാം, 21

രണ്ടുനാലില പഠിച്ചു തിന്നവേ
 തൊണ്ടകാഠിയധികം വരണ്ടതും,
 ഇണ്ടലാൻവിടെമോഹമാണ്ടതും
 കണ്ടകല്ലുകളലിഞ്ഞിരിക്കണം. 22

ചുട്ടവെയ്ലിനു നിലാവു നല്ലിടും
 വിഷുപേശപരനിൽ വിശ്വസിക്കു നീ
 കേട്ടുശുദ്ധപുദയത്തിലനടി-
 ത്തട്ടിൽനിന്നു മണിനാദമത്സരം. 23

ചായ തെല്ലൊരുവനേകി രാത്രിയിൽ
 പ്ലായഭ്രമി തിരുമാറുമേകിനാൾ;
 ആ യുവാവിനു കൊടുത്തു പുനിലാ-
 വായ വെള്ളവിരിയൊന്നു ചന്ദ്രനും. 24

വീശിമാരുതനവന്റെ മേനിയിൽ,
 ക്ലേശമറ്റവനറങ്ങി രാത്രിയിൽ;
 ആശവിട്ടുകണക്കറക്കമ-
 ശ്ലേശവത്തിലുമണഞ്ഞതില്ലിവൻ. 25

വിണ്ണിനുള്ള നവചേതനാമൃതം
 പൊന്നണിപ്പലരി നല്ലിനില്ലവേ
 അന്നുണൻടനതാദരിച്ചിവൻ
 ധന്യധന്യനെഴുന്നേറു യാത്രയായ്. 26

മാരിപെയ്തളവിടയ്ക്കൊരാൽമരം
 ചാരിനിന്നഥ നടന്നു പോകവേ

നാരിമാരതുവഴിക്കു ചെല്ലുവോ—
രാരിതെന്നു ചിരിപ്പുണ്ടു നോക്കിനാർ.

മാമരച്ചിതലലിഞ്ഞു ചേന്നെഴും
മാരിനീരൊഴുകി വീണപാടുകൾ
മാതർ കണ്ടവർ ചിരിച്ചതേതുമേ
മായുകില്ലിവന മണ്ണിൽ വിണ്ണിലും.

28

നീട്ടിയോരു നരപ്പുണ്ടമീശ കൈ—
പ്പെട്ടിയെന്നിവയൊടൊത്ത വൃദ്ധനെ
കിട്ടിയാവഴിയിൽവെച്ചു വൈദ്യനെ—
ക്കൂട്ടിനായൊരു മഹമ്മദീയനെ.

29

ചെട്ടിയാരൊരു ദരിദ്രനാതുരൻ
റോട്ടുവക്കിൽ വടവിറ്റിരിക്കവേ
കാട്ടിവൈദ്യനൊരു ലേഹ്യമോതിനാൻ:
'ദുട്ടുവേണ്ട വെറുതേ തരുന്നു ഞാൻ.'

30

തെല്ല ദക്ഷിണകൊടുത്തിടാക്കിത് മാ—
റില്ല രോഗമിതു ശാസ്ത്രമാകയാൽ
വല്ലതും തരണമെന്നു വാങ്ങിനാ—
നുള്ള നാലണമുരച്ചുമുഷ്കരൻ.

31

ഓതി പിമ്പിവനൊടായവൻ, "ഭവാനു
ഖ്യാതിയേറുമൊരു മന്ത്രവാദിയായ"
ഏതിടത്തുമിവനൊത്തു പോരണം
ഭീതിവേണ്ട പരവഞ്ചനം പണം."

32

രണ്ടുമുന്നണകൊടുത്ത വൈദ്യരോ—
 ടുണ്ടു നന്ദിയിവനെന്തിരിക്കിലും
 പൂണ്ടു നിർവൃതി, യവൻ പിരിഞ്ഞുപോ—
 ണ്ണോണ്ടുവാറ ഭയമാൻ മാനസം. 33

ചട്ടലഹൃദയനങ്ങിങ്ങൊട്ടുനാൾ
 കെട്ടലഞ്ഞി—
 ഞൊട്ടുവിലിവിടെ 'വൈത്ത—
 ന്നാളയ'ത്തിങ്കലെത്തി
 ഉടനവനൊരു വാദ്ധ്യാരായി,
 വേലയ്ക്കിടയ്ക്കി—
 ന്നടയവനുടെ തോട്ടംകാവലും
 വേണ്ടതായി. 34

ഇവനെവനറിയേണ്ട, കാവലിൽ
 കവനകളു മലകേളികാണുവോൻ;
 ഭൂവനകഥകൾ മാറു, മന്നിവൻ
 ഭവനജനാദരയോഗ്യഭാഗ്യനാം. 35

ഇന്നത്തെക്കവിത

ഒരുവേളികഴിഞ്ഞു പണ്ടുകാല-
 ഞഴകാഘോഷമൊടൊത്തുചേർന്നാളിൽ
 ദിവസേനയതിന്റെ സദ്യയാണി-
 ങ്ങവസാനിക്കുകയില്ലതേതുനാളും. 1

വരിനെല്ലരി ചേർത്തുതീർത്ത ദിവ്യം
 പരമാനം പരിശുദ്ധ പുണ്യഗന്ധം
 പരമാത്മികളാസ്വദിക്കയാം നെയ്-
 ത്തിരി കത്തിച്ച വിളക്കിനന്തികത്തിൽ. 2

ചിലദിക്കിലിണങ്ങുമത്സ്യതച്ചാ-
 റൊളിമിന്നുന്ന പദാർത്ഥമാകുവോളം
 പുളകം പുലരുന്ന പണ്ഡിതന്മാർ
 വിലയോത്തോർത്തിവേലമാസ്വദിച്ചു. 3

പുലർവേളയിലെന്റെ സദ്യയാം പൊ-
 ന്നൊളിമിന്നുന്ന പരന്ന പുവനത്തിൽ
 കിളികൊഞ്ചുമിടത്തിൽ മംഗളപ്പു-
 ങ്ങല പുത്തൻമധുകാട്ടുമാസ്വലത്തിൽ. 4

ചെന്നെത്തിച്ചതുപനിനീർനിരയ്ക്കു നേരേ
 നിന്നപ്പോളൊരു മൊഴി കേട്ടു പിന്നിലേവം:
 "ഇന്നത്തെക്കവിത വഴിഞ്ഞിടുന്ന പൊന്നിൻ
 കിണ്ണത്തിൻവരിയിലണഞ്ഞു ഭാഗ്യവാൻ നീ." 5

“സ്വാതന്ത്ര്യം”

വലിച്ചുകെട്ടണം ധർമ്മം
 ഹൃദിമംഗളമോലുവാൻ
 വീണക്കമ്പി മുറുക്കണം
 ഗാനമാധുരി കോലുവാൻ.

1

വിശ്വകർമ്മാവു കല്ലിച്ചു
 വാഴിച്ച നിയമത്തിനാൽ
 വീതമാംഗള്യവിച്ഛേദം
 വിജയിക്കുന്നു ജീവികൾ.

2

നിയമത്തിന്റെ വഴിയെ
 നീളെപ്പായുകയല്ലയോ
 നാൾതോറും ചെയ്തുപോരുന്നു
 നക്ഷത്രഗ്രഹസഞ്ചയം.

3

വിണ്ണിനും മണ്ണിനും നിത്യം
 വായുവീശിക്കൊടുക്കയാം
 വീതിഹോത്രൻ ചെയ്തിട്ടുന്നു
 വിശ്വപാചക വൃത്തികൾ.

4

അതാതിന്നു ശുഭത്തിനാ—
 യതാതു പണി ചെയ്യണം
 അതാണു വിശ്വകർമ്മാവിൻ
 സ്വാതന്ത്ര്യപാനശാസനം.

5

പാലക്കാട് കിഴനാമം
പാലക്കാട് കിഴനാമം
പാലക്കാട് കിഴനാമം

ജീവിതവിപ്ലവം

നരദേഹമിതെന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ-
പുരുവിസ്കാരമിയന്ന രാഷ്ട്രമായ്
സിരതൊട്ടളവറ പൗരത-
ണ്ടൊരുമിച്ചായവർ നാടുവാക്യയാം.

1

ഉടലിൻ ജനകീയവാഴ്ചയിൽ
കൈമാമുലകളുണ്ടൊരായിരം
കുടിതീനിവതൊട്ടതൊക്കെയും
സ്സംമാണില്ലൊരു നീക്കുപോക്കതിൽ.

2

തലയേണ്ടതുതന്നെയാവിധം
പലതും ജീവിതയുദ്ധഭൂമിയിൽ
നിലവിട്ടതിനല്ലിദൈഹികം
ചലനം സ്തിദ്ധഗഭീരവിപ്ലവം.

3

പരതന്ത്രതയെത്തകർക്കുവാൻ
പരമം സ്വാസ്ഥ്യമെടുത്തുകാട്ടുവാൻ
മരണം പരിപൂർണ്ണവിപ്ലവം
വരുമാവത്തനശ്ശുന്യമന്തിയിൽ,

4

വേണം പോരിനറുതിയൊരുനാൾ
 വിപ്ലവത്തിയിൽ വെന്തേ
 പോണം ബാഹ്യപ്രകൃതി ജഡതാ
 ജ്വഷ്ടദുഷ്ട്യങ്ങളെല്ലാം
 പ്രാണൻവെന്നിപ്പകളൊടുയരും
 പുത്തനാം കാഴ്ച മേന്മേൽ
 ക്ഷാണിച്ചോരോ നിമിഷമണയും
 വിപ്ലവം വെൽവുതാക!

5

“ആരാട്ടുപുഴപ്പുരത്തിൽ”

നേരം രാവൊരു പത്തുനാഴിക കഴി-
ഞ്ഞെന്നാണു തോന്നുന്നത;-

പ്പുരത്തിങ്കൽ മുഴക്കിട്ടന്നു പുകഴും
പഞ്ചാരി ഝംഝാരവം

ആരാട്ടുപുഴ പ്രശസ്തി കലരും
പുരത്തിനായ് ചെന്നുചേ-

ന്നാരായ്ഞാനപരം വിനോദ,മവനീ
ഞാൻ പിന്നെയെൻ കൂട്ടരും. 1

കണ്ഠേകോലമിണങ്ങി മഞ്ജിമപെട്ടും
പൊന്നിൻ തലേക്കെട്ടുമായ്

ഘണ്ടാകപാണമുതിർത്തു കുഞ്ജരവരൻ
മന്ദം നടന്നീടവേ,

രണ്ടാംമുണ്ടു ചുരുട്ടിയിട്ടു ചരലിൻ
കൂരമ്പിലുത്സാഹമുൾ-

കൊണ്ടുകൊച്ചുമതില്ലകത്തിവർ മുറു-
ക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നിതാ. 2

ഇല്ലാ സംശയമാക്കുമെന്തിഹ തുട-
ങ്ങിടേണ്ടതെന്നോതി ഞാൻ:

‘ചൊല്ലാം’ ചൊല്ലുകയായ് മണംപെര-
കിട്ടും പദ്യം മുറയ്ക്കേവരും;

തെല്ലാബ്ഭാവരസപ്രദർന്നമണി-
 രംഗം തകർന്നൊരാ
 സപർലോകകളി കണ്ടിടാതെ നിഭൃതം
 നീങ്ങുന്നു നാനാജനം. 3

കൂടിക്കൂടിവരുന്നു വന്നരികിലായ്-
 കൂട്ടുന്ന കൂട്ടാളിമാർ,
 മോടിക്കൊത്തൊരു വേഷമാൻവർ,
 മുറിശ്ശോകങ്ങൾ ചൊല്ലിടുവാൻ
 പാടില്ലെന്നു വിലക്കുവാനെവിടെയാ-
 ളാരെന്തു ചെയ്യുമ്പൊഴും?
 ബീഡിക്കുറിയിൽനിന്നുയർന്നു പുകയും
 കോവിൽക്കുക കണ്ടിടാം. 4

ആകപ്പാടെ മുഷിഞ്ഞിരിക്കുമളവിൽ
 ഒപ്പുണ്ടെന്നതാ വാനിട-
 ത്താകമുദ്ര്യതിപുണ്ടു ചിന്നിയുതിരും
 പൊന്നിൻ വെടിക്കെട്ടുകൾ;
 പോകുന്നെന്നെഴുന്നേറ്റു ഞങ്ങളവിടം
 വിട്ടപ്പുറത്തുക്കുര-
 ശ്ശോകം ചൊല്ലുകയാ;ണനേക രസമീ // 5
 സ്സാഹിത്യഗീതാമൃതം.

ഹാ! രംഗസ്ഥിതിയതുമാറി; കാണുവാനി-
 ല്ലാരേയും; സഹൃദയരാം സുഹൃജ്ജനങ്ങൾ
 ഒരോരോവഴി നടക്കൊണ്ടു; മൂകനായ് ഞാൻ
 പൂരത്തിന്നിടയിൽ നടക്കയാണു നീളെ. 6

സ്വാതന്ത്ര്യബഹളം

സ്വാതന്ത്ര്യകാഹളഗഭീരനിനാദമെന്റെ
 കാതിൽക്കിടന്നു ചില മംഗളമോതിയാലും
 ചേതസ്സിലെത്തിയതനക്ഷണമാണതലയ്ക്കും
 പ്രേതപ്രരോദനപരമ്പരയൊന്നമാത്രം. : 1

ഹാ! നാരകപ്പടകളുഴിയിലിന്നവകി-
 താനന്ദനം നരശിരസ്സരിയും വിനോദം;
 പ്രാണപ്രയാണപവനാഹതമായൊലിച്ചു
 കാണുന്നു ഞാൻ നരനിണപ്പുഴ നാലുപാടും! 2

ബാലന്റെ പാപമറിയാത്ത മനോജ്ഞഹാസം
 ബാലാജനത്തിനുടെ മുഖകടാക്ഷപാതം
 ചേലുററ കാവ്യമധുമാധുരി, ദിവ്യഗീത
 ലീലാവിലാസമിവായത്ര തുലഞ്ഞുപോയി! 3

സ്നേഹം മനുഷ്യഹൃദയത്തിൽ വെളിച്ചമേകും
 സ്നേഹം, മതം; മദിര മറു മതംസമസ്തം
 ആഹന്തബുദ്ധജനിപാവനഭൂവിലസ്ര-
 ദാഹം മതോൽക്കടമദോർമ്മിതൈതുപാപം! 4

മോഹാസിതൻകുടിലശോണിതശോണജിഹ്വാ-
 വ്യാഹാരമില്ലിക്കലവൻകൊലയെന്നു കേൾപ്പു

ആഹാരമറ്റു ജനിഭൂവിൽമരിച്ചതിന്നും
 ഹാ! ഹാ! സ്വതന്ത്രത തരില്ലവദമനോ! 5

വീടും കുടുംബവുമനേകധനങ്ങളും തൻ-
 നാടും വെടിഞ്ഞരിയ ജീവന രക്ഷനേടാൻ
 ഓടുന്ന സാധുജനതേ, വനപണ്ണിശാല
 തേടിപ്പിടിക്കിലഭയസ്ഥലമങ്ങുകാണാം. 6

ജാതൻ ജീവിച്ചിട്ടുനില്ലരനിമിഷവുമ-
 ന്യശശ്രയം വിട്ടു മന്ത്യാ-
 സ്വതന്ത്ര്യം ദുരദൂരം, കൂടെരതുതിര-
 ണേതാടിയെത്തും മതങ്ങൾ
 ഹാ! തമ്മിൽക്കൂട്ടിമുട്ടിക്കടുക്കുകയെല്ലിൽ
 ചെന്നിണം വാൻറക്കെ
 പ്രേതക്കാട്ടിൽകിടന്നങ്ങനെ മുറവിളി കൂ-
 ടുന്നു; ഞെട്ടുന്നു ലോകം! 7

മുത്തശ്ശി

നവകതുകവിലാസം പൂത്തകുമാരകാല-
 ത്തിവനടെ മിഴി മണ്ണിൽ കണ്ട മാംഗല്യരംഗം
 അവികലമിഹ കാണുന്നുണ്ടൊരസ്പഷ്ടഹസ്തം
 യവനികപലതൊപ്പം നീക്കവേ നിന്നിമേഷം. 1

ഒരുപഴയകുടുംബം: പാഴ് പ്രഭുതപകിനാവിൻ
 പരിചകൾ, ചുമരിന്മേൽത്തങ്ങി മൗനംഭജിച്ചും,
 ജരപലപടിനക്കിത്തിന്നമൊട്ടൊട്ടുമാഞ്ഞോ-
 രരണിമയൊടു കാണും കല്ലറയ്ക്കുള്ളിൽ നീളെ. 2

പറവകളഭയത്തിനാശ്രയിക്കുന്ന ശാഖാ-
 നിരയിലിലകൾ തുള്ളിച്ചാട്ടമശപത്മവൃക്ഷം
 തറയിളകിമറിഞ്ഞാ നാലുകെട്ടിൻപടിക്കൽ
 പ്പുരയിടമൊടുതൊട്ടായുണ്ടു പാറാവു നില്പു. 3

അതിനടയസമീപത്തുണ്ടു രണ്ടമ്പലം; വെൺ-
 മതികലയണിവോനാണൊന്നിലെദ്ദേവദേവൻ
 മതിലതിനൊരിടത്തും കാണതി;ല്ലാഭിജാത്യ-
 ക്ഷതിയൊടതൊരു വേലിക്കുള്ളിൽ നാണിച്ചുനില്പു. 4

അരികിലപരമൊന്നുണ്ടുച്യുതക്ഷേത്രം;മങ്ങു-
 ത്തരളിതഹരിപാദാംഭോജഭക്തിപ്രകാശം

നിരവധികജനത്തിന്നുൾക്കളം പാൽക്കടൽക്കോൾ-
ത്തിരയടികളിൽ മുക്കിപ്പൊക്കി മെച്ചത്തിൽനില്പു. 5

അവിടെമിഴിയടച്ചമ്മമ്മ പൗത്രന്നനിത്യം
ഭവിക്കുമണയുവാൻ കൈകൂപ്പിനില്പു. നടയ്ക്കൽ;
അവിരളമിളകീടും ശംഖനാദത്തിനാലാ-
സ്സുവിദിതയെവിളിപ്പീലല്ലിവൈകുണ്ഡലോകം? 6

വരമരിയഗൃഹത്തിൽ കുട്ടനെന്നോത്തുഭ്രമീ-
സുരപരിഷ്കരിഞ്ഞോരമ്പലത്തിങ്കൽനിന്നും
മുരരിപുപദസേവാധർവ്വം നീട്ടി വെച്ചു-
ങ്ങരുമയൊടിവനെത്താൻ കാത്തു മുത്തശ്ശി നില്പു. 7

സരഭസമൊരുമട്ടിൽ ചൂടിമുങ്ങിക്കളിച്ചി-
ട്ടൊരടിമതിലകത്തെയ്ക്കാണു വെച്ചോടിയെത്തി
കരുതിനപലഹാരം കാട്ടുമമ്മമ്മയോടായ്-
'ത്തരികതരീക'യെന്നെൻ കൈകൾ നീട്ടുന്നിതാണാൻ. 8

"ഉടലൊടുതലതാഴ്ന്നിത്താണമുങ്ങീലയോ? കാ-
ലടികൾ കഴുകിയില്ലേ മണ്ണുതൊട്ടേഴുവട്ടം?
ഞൊടിയിടയിൽ വരാനെ? നമ്പലത്തിനകം പൂ-
കിട്ടുവതിനുമടിമെച്ചൻ കുട്ടനോടീലയല്ലോ?" 9

ഇതുവിധമനുയോഗം ചെയ്യുമമ്മമ്മയോടായ്
പതിവുപടിയുരപ്പു "ചെയ്താണെൻ ചൊന്നതെല്ലാം"
കൃതകനിലമറച്ചുകൊണ്ടുതൻ സത്യസന്ധ-
സ്ഥിതിവെളിവിൽ നടിച്ചല്ലല്ലിവെല്ലുന്നു ലോകം? 10

മനതളിരിലൊളിക്കും സത്യമിന്നാമിനുങ്ങിൻ
 ചിറകിളകിയപോലാം പിഞ്ചുകാൽവെപ്പിനാലേ
 കുരളയിലൊരുനേരിൻ കാന്തി ഞാൻ കാട്ടിനില്പാ;-
 ണഹഹ മുദുളമുശം മന്ത്യാകുമാരമുഖ്യം! 11

പ്രതവിലുളിതമംഗം, വംശവാത്സല്യമായപീ-
 മധുരമധുരമാസ്യംഭോജമാജനശുദ്ധം,
 മുഴുസുകൃതമരാളം വിണ്ണിലേക്കുക്രമിക്കും
 പൊഴുതിളകിനപക്ഷംപോലെ മിന്നുന്നകേശം; 12

മറയവനൊരുധുന്തൻ തന്നെയെത്തുപൊഴെണ്ണം
 വിറയുടയകരത്താൽപ്പാദപാത്രത്തെയേന്തി
 ഉരപെരിയകുടുംബത്തിന്റെ മാനം പുലർത്താ-
 നിറയമണയുമത്രയ്ക്കുള്ളൊരുദാര്യശീലം; 13

മഹിതഗുണമിതെല്ലാമൊത്തിണങ്ങുന്ന മാതാ-
 മഹിവിരൽകളിലോടും മാലയൊത്താലയത്തിൽ
 വിഹിതഭവനരക്ഷാദീക്ഷനാമം ജപിപ്പു;
 മഹിയിലിഹമനസ്സേ! വീഴ്ക സാഷ്ടാംഗമായ് നീ! 14

മാമുലിൻജീർണ്ണമാകും തടിതടവകലും ശ്രദ്ധ
 യാൽസ്സേചനം ചെയ്-
 ത്താമുലാഗ്രം തളിർപ്പിച്ചൊരു ഭൂവനവനി
 ധാത്രീമാരിത്തരത്തിൽ
 പ്രേമപ്പുന്തേൻ പുലർത്തുന്നവരനവധിയു
 ണെങ്ങുമാസ്സാധിചാരിൽ
 ബഭ്രുമശ്രീകുറുമോതും പൊഴുതയിമനമേ!
 മൗനമേ മാന്മനം! 15

പുലരിയിൽ

പുരുളുതപുരത്തിലുള്ളതാം

പുരപ്പുഞ്ചൊടി പാരിൽ നീളവേ

പുലരിക്കുടയോരു തൃക്കരം

പുതുഹൃത്തിനു വാരി വീശവേ, 1

ഉണരുന്ന ചരാചരങ്ങളെ-

പ്പുണരുന്ന സരസാ സമീരണൻ

മണമാൻ തെളിഞ്ഞ മണ്ണിലെ-

ത്തുണവും താണുവമഭ്യസിക്കായ്. 2

തരുകോടരസീമവിട്ടിടാൻ

ചിറകൊട്ടൊട്ടു കുടഞ്ഞിളക്കവേ

ചെറുപക്ഷികളെങ്ങുമുൾഗതി-

പ്പൊരുൾപാടുന്നു വിടൻകൊക്കിനാൽ. 3

കളധൗതവിലാസമോലുവാൻ

കരിയും കോലുമെടുത്ത കഷ്കൻ

വിളഭുമിയഴുന്നു നീളവേ

കളഗാനോമ്മിളകരുകുണനായ്. 4

ഇരുൾമുടിയിരുന്ന മണ്ണിൽമു-

മ്പിരവിൻവാഴ്ചുട്ടുടൻവേളയിൽ

ഇരതേടിയിരുന്ന ഹിംസ്രമാം
നരിയെക്കാണമതിനില്ലൊരേടവും. 5

മുടിചൂടിയ തമ്പുരാനുമേ
മടിവിട്ടു കണസീമ്നി സസ്തിതം
ഉടയാടകൾ നെണ്ണയാണു തൻ-
മടവാറൊത്തു മനോജ്ഞമാം വിധം. 6

സരസം ഗൃഹധർമ്മവൃത്തിയിൽ-
ത്തരളാപാംഗികളിപ്പലർച്ചയിൽ
കരകങ്കണശിഞ്ജിതങ്ങളാൽ-
ഭാരതൻഭൃതിയെ വാഴ്ന്നിട്ടുനിതാ. 7

വടുപുകുവിൾ ചാരതുല്യമായ്-
ച്ചുട്ടുകാട്ടിൽപ്പലരുന്ന ചുളളികൾ
തുട്ടുവണ്ണമിയന്ന ജാതിയിൽ-
പ്പെട്ടമീയന്തരമത്സൃതാത്സൃതം! 8

ഇളയിൽസ്സുഖഭോഗലോലമാ-
യിളകും മാനവജീവിതോത്സവം
വിലകെട്ടതു വാനമേ, നിന-
ക്കലസം കണ്ണമടച്ചു നില്പുനീ. 9

ശരി, നിൻനിലയേവമാട്ടെ, മൺ-
തരി നിൻനേക്കു മലൻനോക്കവേ
ചിരിപുണ്ടിളകാതെ നില്പുയാ;-
ണറിയുന്നിലതു നീയനന്തമേ! 10

ഒരു നിമിഷമേ പറു കാണാ—
 നഷ്ടിനെഴുന്ന കൈ—
 വിരതിലുലകിൻ കെട്ടും മട്ടും
 മനോരമ രീതിയിൽ;
 ചെറുതുമതിലില്ലാശാഭംഗം;
 കുറച്ചിടയെങ്കിലും
 കരുതിനസുഖം കൈവന്നല്ലോ;
 കൃതാർത്ഥനതോത്തുണാൻ.

11

“അപ്പറത്തേയ്ക്കു”

സ്ഥിരമാം പൊരുളിനമേൽക്കിട-
ന്നതും ജീവിതചക്ര പാളികൾ
തപരപ്പുണ്ടു വലിപ്പതെന്നെയെ-
ങ്ങറിവാൻ നോക്കുകയാണു പാഴിൽ ഞാൻ. 1

വരുമന്തിയിലന്ധകാരമാ-
മൊരുപക്ഷേപങ്ങളിർവെണ്ണിലാവുമാം
നരലോകമിതെന്റെ ജീവന-
ന്നൊരു ദൃശ്യപുച്ഛചരിത്രമായ് വരാം. 2

ഇരുൾവിട്ടതിലും കനത്ത കൂ-
രിതളിൽ തേരു തകൻ വിഴവേ
തിരയാമെഴുന്നേറുനിന്നുഞാൻ
തിരിയേ പോവഴി തൂന്യഭൂമിയിൽ 3

മിഴിമുന്നിലണഞ്ഞു മംഗളം
മൊഴിയും ശാശ്വതകർമ്മസാക്ഷികൾ
വഴികാട്ടുകിൽ വിണ്ണിലേറിനി-
ന്നഴകിൻമാധുരി മോന്തിയെന്നുമാം. 4

പരിധിക്കകമസ്വതന്ത്രനായ്-
ത്തിരിയാമിങ്ങനെ വല്ല ദിക്കിലും;
പരവിശ്രമദേശമില്ലയോ?
നരനങ്ങോട്ടു കുതിക്കിലെന്തുവാൻ? 5

പുണ്യദേശം

പേരാളും പെരിയ പുരാണഭൂമി കാണും,
 ധാരാളം വിഭവമിണങ്ങി മങ്ങിടാതെ
 താരാർമാതിവിടെ മഹീധ്രമാമരത്തിൻ
 നീരാളക്കൊടികളയത്തി മുന്യതന്നെ. 1

നാകത്തോപ്പിലെ വിലയുററ കല്ലവൃക്ഷം
 പാകത്തിൽപ്പലവിധമീ വിശുദ്ധഭൂവിൽ
 പാകപ്പെട്ടിതവിജയിപ്പനാരികേള
 സ്നോകത്തിൻവടിവിൽവിളഞ്ഞ കാന്തിയോടെ. 2

മാധുര്യപ്രഥിതസുധാനിധാനമാകും
 മാകന്ദ്രമചലമുല്ലസിന്ധൈയാകും
 മാണിക്യചുരമണിമാല വാങ്ങുകെന്നായ്
 ക്കാണിക്കും മരിചലതാമരല്ലിവെൽവു. 3

നീളത്തിൽക്കളകളഗീതി മുളിയോരോ
 താളത്തിൽസ്സുലളിതമട്ടിലാറനേകം
 ഓളക്കൈലകടൽ നീട്ടിനില്ലെ നാനാ-
 മേളക്കൈക്കാതിയൊട്ടുലഞ്ഞുപാഞ്ഞിടുന്നു. 4

മാഴക്കണ്ണിയൊടൊരുമിച്ചു കാച്ചുനില്ക്കും
 വാഴത്തോപ്പുകളിലിരുന്ന പാട്ടുവാടാം
 ഏഴക്കിങ്ങഭയമിരുന്ന ചെന്നുകൂടാം
 കോഴക്കില്ലവനവകാശമിങ്ങണഞ്ഞാൽ. 5

ആനന്ദോൽബണമിഴിപുണ്ടുനോക്കി മേന്മേൽ
 കാണേണ്ടെന്നൊരു കമനീയ കാവ്യലോകം
 ചേലൊത്തിടിന മലയാണകാത്തുപോരും
 ക്ഷോണീമണ്ഡലമിതഖണ്ഡപുണ്യലഭ്യം. 6

ശ്രീമച്ഛങ്കരജഗദേകജീവയോഗ-
 ക്ഷേമത്തിൻ മധുരഗഭീരനിത്യഗാനം
 ക്രമത്തിൻ മറുകരയിൽ പ്രതിധപനിക്കേ
 തുമണ്ണിൻതരികളനക്കമറുനില്പു. 7

സുത്രമാവടിതൊഴുതോരു ദാനശീലൻ
 ഗോത്രാഭൃണണിബലിയാണ്ടിലാണ്ടിലെന്നും
 പൊൽത്താരിൻമകളുടെ സേവനങ്ങൾകാണാ-
 നെത്താറുണ്ടാരുകറിയോണനാളൊടൊപ്പം. 8

ദൈവങ്ങൾക്കിവിടെ നടക്കുമുത്സവത്തിൽ
 ദ്യോവിനും ചുമതല കൈവിളക്കെടുപ്പാൻ
 പോവില്ലിലുരണിതലത്തിൽനിന്നു സാക്ഷാൽ
 കൈവലയുകൊതികലരുന്ന ദൈവതങ്ങൾ. 9

പാരിൽപ്പേരറ്റ തൗര്യത്രിക
 മമുതരസംചേന്ന് സാഹിത്യമിമ്മ-
 ട്ടോരോന്നിനും വിശേഷിച്ചൊരു പുതുമ
 പുലർത്തിട്ടമീപ്പുണ്യദേശം
 നേരേനോക്കും ജനത്തെക്കരളിലുറവെട്ട-
 കുന്ന ഹഷ്ടാശ്രഗംഗാ-
 പൂരത്തിൽത്താഴ്ന്നിടുകിപ്പുളകമരകത-
 ചാഞ്ചൊടെത്തിപ്പു വിണ്ണിൽ. 10

സാഹിത്യപരിഷൽസമ്മേളനം—'57, കോട്ടയം,

പ്രതിപദചന്ദ്രൻ

ദവിജരാജനങ്ങു ചിരിച്ചു ചിരിച്ചു
 വിജയംവരിച്ചു വരുന്ന പതുകെ
 ഇരളെങ്ങും ചിന്നിച്ചിതറിയൊളിഞ്ഞു
 മരനിരയ്ക്കുള്ളിലൊതുങ്ങിനില്ക്കുന്നു.
 പൊരുതുജയിക്കുവാൻ മാഗ്ഗങ്ങൾകണ്ടു
 പറയേണ്ടും ഗുരൂസദസ്സാണങ്ങെല്ലാം
 ഒരുപാടു ഞക്കുവിളക്കുണ്ടുസുയാ
 പരതന്ത്രമായരുനില്ലാനരികെ
 പ്രതിപദചന്ദ്രനറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോവാം
 ക്ഷതിയില്ലവന്നീവെളുത്തപക്ഷത്തിൽ
 വിരിയുന്നചിരിപുണ്ടീയന്തരീക്ഷത്തിൽ
 അരിവാളിൻചേലൊത്തണഞ്ഞൊരിച്ചന്ദ്രൻ
 വളരട്ടെ പുണ്ണിമപാണിപിടിപ്പാൻ
 ഇള മുറും പാൽക്കടൽക്കോളിൽക്കളിപ്പാൻ.

എന്റെ രാസവിലാസം

അഞ്ചുഗോപിമാരുടെന്റെ വീട്ടി-
 ലഞ്ചിലുമുണ്ടെന്നിന്നുരാഗം
 എതുവേണമവകുന്നല്ലാതെ
 ചിന്തയാന്നമെന്നിരിക്കില്ല വേറെ
 ഒപ്പമെന്നത്തഴുകിത്തളൻ
 ഞെപ്പോഴുമവരെന്നൊടുക്കൂടെ
 ആടിയും മതിമോഹനഗാനം
 പാടിയുമവർ കേളിയാടുമ്പോൾ
 ഞാൻ ചാപല്യങ്ങളോരോന്നുകാട്ടി
 ച്ചാഞ്ചൊടാറുണ്ടാമേളക്കൊഴുപ്പിൽ
 പോരാപോരയെന്നേതുനേരത്തു-
 മേറ്റുമുക്കിൽത്തഴുകും പിടുത്തം
 എന്നെയുമെന്റെ ഗോപിമാരേയു-
 മന്നാനന്ദത്തിലൊന്നിച്ചലിക്കും?

രണ്ടുവാക്കു

ചൊതുജനരേണപ്രമാണമെല്ലാം
 കൃതകമൊടോതു യഥേഷ്ടമാസ്ഥയോടെ
 ക്ഷിതിയുടെ ഭരണം തുടൻപോരും
 കൃതികളൊട്ടുണ്ടൊരു രണ്ടുവാക്കുരപ്പാൻ. 1

ഭരണഘടന വീണയാണു വിശ്വോ-
 ത്തരമധുരശ്രുതിയാണതിന്റെ ജീവൻ
 അരുതതിലസമത്വഗായകൻ തൻ
 കരതലസംഗമമസ്തുശാസ്തുബോധം. 2

സ്വപരകലനയിലു ചുനീചഭാവ-
 സ്പുരണമിണങ്ങിന ഭംഗിയില്ലയെങ്കിൽ
 വിരസതവരും; ഒട്ടിടഞ്ഞതാളം
 വരണം; അതേറെവിശേഷമൊത്തുചേർന്നാൽ. 3

നിജനവമണി വീണമീട്ടി ലക്ഷ്മീ-
 ഭജനവിധിക്കൊരു ഗായകൻ തുടന്നാൽ
 വിജയമണകിലഭ്യസുയവാക്യം
 സ്വജനമിറങ്ങി നടക്കതന്നെ നല്ലു. 4

ധാടിക്കൊക്കുംപടി വഴിപിഴക്കാത്ത സംഗീതവിദ്വാൻ
 ശ്രുതിമധുരമഗ്ഗാനമാനന്ദവായ്യാൽ
 ഈടിക്കൂട്ടംപുളകനിര പുണ്ടൊരുവാക്സില്ലവേദം
 നേടിക്കൊൾവിൻ ജനഹിതമഹാഗീതിതൻപാട്ടുകാരേ! 5

അടിമത്തം എത്ര മധുരം

അടിമത്തമടിമത്തമെത്ര മധുരമ-
 തടിമത്താൻ അടിയാൻത്താൻ കടിയാനുംത്താൻ.
 തനതുനിശ്വാസത്താൽ ചൈതന്യം തന്നെന്നെ
 പ്പണിയെടുപ്പിക്കുന്ന തമ്പുരാനെ
 പഴയമുതലാളിത്തലവനെക്കുറു
 പഴിപറയും പാപം ഞാൻപേറുകില്ല.
 വിദിതമഹാസത്വനാം സ്വാമിതന്നുദാര്യം
 വിശദമുരച്ചില്ലെങ്കിൽസ്തുവ്യമില്ല.
 വിളവെടുത്തീടാനും വേലചെയ്തിടാനും
 ഫലമെല്ലാംതിന്നു തടിക്കുവാനും
 നിലമൊന്നെന്നിക്കെൻറ തമ്പുരാൻ തന്നിട്ടു-
 ണ്ടുവരോരാകാശംപോലെന്നുള്ളും
 കടിയായ് മസ്ഥാനം കളഞ്ഞുകുളിക്കുന്ന
 പട്ടമുരുന്നാവില്ല ഞാനെന്നാളും.

മധുവിധുനാളിൽത്തുട്ടത്ത കപോലത്തിൽ
 മദിരകുറച്ചുകഴിച്ചുമനം
 മുകൾമണാളൻറ മൂന്നിൽക്കുന്നിയുന്ന
 മുകിലണിവേണിതൻ മുശവക്ത്രം
 പദമറദാഷയിൽഗ്ലോഷിച്ചുനില്ക്കുന്നു
 പരമാനന്ദത്തിൻറ ദാസ്യദാഷ്യം
 ഉലകിലേസ്സപാതന്ത്ര്യപ്പൊൻകൊടിക്കുറക-
 ഉലയാനമലയാനം മാത്രമല്ലെ?

സർവ്വജ്ഞൻ

ക്ഷിതിയുടയകാര്യനടത്തിപ്പെല്ലാം
 കതിരവനം നോക്കിനടന്നീലെങ്കിൽ
 കതിരിട്ടു കാണുമോ ജീവിതത്തിൽ
 പ്രതിനവസൗന്ദര്യവുമൈശ്വര്യവും
 അകലത്തു ലാത്തുമുഡുക്കളാലും
 പകലവനെപ്പോലെനോ കാര്യമുണ്ടാം
 ഒരുപക്ഷേ വാനിലത്താരകങ്ങൾ—
 ഉളരിയുന്ന ഗോളങ്ങളായിരിക്കാം
 ഭൂവനമിതിൻചേതനയ്ക്കത്തരത്തി—
 ലവപകരം ചൂട്ടമാവശ്യമാകാം
 നിയതിയുടെ നിരപധികനിത്യരക്ഷാ
 നിയമനിരണേരെ വായിക്കുവാനും
 കഴിയുകയില്ലെന്നിരുന്നാലുമെന്തു
 മിഴിമാഴിയും “സർവ്വജ്ഞനെനന്നമീണാൻ.”

മരണമില്ല

- രണ്ടുവെള്ളിക്കിണ്ടിയേന്തി
 ജഗദംബ ജയിപ്പുന്നീ
 ന്നീൽ ചുട്ടുള്ള പാനീയം
 വേറിട്ടൊന്നിത്തണത്തതും 1
- ആ രണ്ടിൽനിന്നുമാവോളം
 വെളിച്ചം മോന്തിനില്ലവേ
 പാഴ് മണ്ണിൽവീഴാറുണ്ടീതാൻ
 പാനീയത്തിന്റെ മത്തിനാൽ 2
- “മരണം മരണം” മിഥ്യ
 പാരിലസ്സുമയങ്ങളിൽ
 പറഞ്ഞു പേടിപ്പിക്കാറു-
 ളെല്ലാ പ്രാണികലത്തെയും 3
- അതുകേട്ടമ്പരക്കുന്ന
 മൂഢനാവില്ല ഞാനിനി
 മരണം ജീവിതത്തിന്റെ
 പര്യായം ഞാനറിഞ്ഞുപോയ്. 4
- ആനന്ദലഹരിക്കത്താ-
 ലാണെല്ലാജജീവജാലവും

നിലം പതിപ്പതുംപിന്നെ
നീളെപ്പാഞ്ഞു നടപ്പതും 5

ദുരവസ്ഥകടിച്ചുണ്ടാം
വേദനാവിഷമേൽക്കിലും
മുടിഞ്ഞുപോവാനല്ലീത്താൻ
നീ തുക്കൈനീട്ടിനില്ലവേ. 6

അമ്മേ നിത്യം പ്രകൃതിവികൃതിപ്പെന്നലച്ചാത്തിണങ്ങും
നിൻമാഹാത്മ്യക്കടലിൽമുഴുകിത്തെല്ലുനീന്തിത്തുടിപ്പാൻ
ഉന്മേഷം മേതരണമതൊഴിഞ്ഞിന്നെനിക്കെത്തുവേണ്ടു,
നിൻമെയ് വാരിത്തഴുകുവതിനാ നിൻമലതപംവരട്ടെ. 7

പാഴ്‌മൊഴികൾ

- പഴുതേ കല കാലരാട്ടിനെ—
 ഞ്ഞാഴുതോതീ മൊഴി മൗനഭാഷയിൽ:
 “കഴുവേററുതെൻറെ കൂട്ടരെ;—
 കഴുകൂ നിൻ കരൾ കാര്യചിന്തയാൽ. 1
- പരിപാവനയാം ശ്രുതിക്കു നീ
 മരണംതന്നെ വിധിച്ചതില്ലയോ?
 കരിയും തവ നീതി, വിണ്ണിൽനി—
 ഞ്ഞാരിടിത്തിയിലരക്ഷണത്തിനാൽ. 2
- ഉലകിൽപ്പരമാത്മഭംഗിതൻ
 വിലകാട്ടും കവിതാവരാംഗിയാൾ
 തുലയററ‘പുരാണ’ദീപികാ—
 നിലയംതീർത്തു; കയർത്തു നീയതിൽ. 3
- കളഭാഷിണിയായ ഗീതിയ—
 നലമുററത്തു വിനീതവേഷയായ്
 വിളയാടുകി,ലെന്തിനങ്ങു വാൾ—
 തല നീട്ടുന്നു വിളക്കണയ്ക്കുവാൻ? 4
- ‘ഗുണലേശമിണങ്ങിടാത്തതാം
 ധനികനുള്ള ഹൃദന്തമേതുമേ;

- മുനീവം സമസ്യഷ്ടജന്തുവിൽ—
കന്നിവില്ലായ്മയുമങ്ങു ചെല്ലണം. 5
- അപഥേ പ്രഭുവെത്തുരത്തിടം
കൃപണൻ നായകനല്ലയെങ്കിലോ
അപരിഷ്കൃതമാണു കാവ്യ'—മെ—
നപഹാസാസ്സദമിങ്ങുനിൻ മതം! 6
- വിഷയം നവമല്ലയെങ്കിലോ
വിഷമസ്സാഹിതിയെന്നൊച്ച നീ
വിഷമിച്ചറികാദ്യമുണ, ദു—
ദ്വിഷഹംശിക്ഷ വിധിക്കു പിന്നെയും. 7
- അഴകിൻ സുകുമാരകേളിയിൽ—
പ്പഴതും പുത്തനമില്ലൊരിക്കലും;
മഴവില്ലൊളിമാൺപു, കണ്ടിടം
മിഴിയിൽബഭ്രുഗി തികഞ്ഞതെന്നമേ! 8
- കരികോലുമെടുത്ത ലീലയൊ—
ത്തരിവാൾത്തുത്തവുമേതൊരുത്തനും
ഹരതാണുവമെന്നപോൽ മനോ—
ഹരമാം തന്മയഭാവഭംഗിയാൽ. 9
- പരിതാപമിയന്നു കാലമേ!
പറയേണ്ടാത്തതു ഞാൻ പറഞ്ഞുപോയ്
പരിതഃസ്ഥിതി മാറിയാൽ വരാ—
മറിവില്ലായ്മ മഹാകവിക്കുമേ. 10

ലോകത്തിൻ പ്രകൃതിയെടു-

ത്തു പത്തിരട്ടി-

പ്പാകത്തിൽ ദൃതിപകരം

കലാകരങ്ങൾ

നാകത്തിൻ കഥകൾ തൊടാൻ

തടസ്സമില്ലാ-

താകട്ടേ; ധരയാടിണ-

ങ്ങിടട്ടെ വാനം." ഇതിന്നു കേൾക്കുന്ന

11

കോർപ്പാടങ്ങൾ

നിരവധി വിളയുന്ന കോർപ്പാടങ്ങൾ
 തരിശുകിടക്കുന്നു ജീവിതങ്ങൾ!
 നിരവെള്ളം നില്പില്ലവിടനോളേ
 തിരിയുന്ന കാലചക്രത്തിനാലേ.
 അളവറുകാണും ജലപ്പരപ്പിൻ
 നിലപാകമായാൽ വിതയ്ക്കിറങ്ങാം.
 പരിചുറ്റ പച്ചക്കുതിർക്കലക-
 ഉരിയൊല്ല ചെമ്പഴംകൊള്ളും മുന്പ
 വരണം കൃഷിപ്പണിക്കെന്നറക്കെ-
 പ്പായും ഞാൻ, കേട്ടാലുമില്ലെന്നാലും.
 അഴകുറ തന്ദ്രിതൻ മേഹനാഗം
 തഴുകിത്തളൻ മയങ്ങിടാതെ
 പഴയ സമൃദ്ധിതൻ വിത്തുപാകി-
 പ്പണിയില്ലേ മാനവജീവലോകം?

//

പുതിയ നോട്ടത്തിൽ

ശ്രീലതാം തനുവിലിണങ്ങിടാക്കിയൊന്നിലേന്നേ
ശീലത്തിൻ ഗുണമഴകേതുകന്യയാൾക്കും
കാലത്തിൻ പുതിയനിരീക്ഷണത്തിലൊട്ടും
ചേലൊത്തോരഭിജനവാക്യമല്ലിതൊന്നും. 1

കണ്ടാലും ഗുണമഭികാമ്യമില്ലയെങ്കിൽ—
കൊണ്ടാതും നിലവിലവെക്കുവാൻ പ്രയാസം;
ഉണ്ടാമോ ചെറുതുളസിക്കു മേന്മ പൊന്നിൻ—
തണ്ടാരിൻകിടയിൽ വെളിച്ചമുള്ളകണ്ണിൽ? 2

പെണ്ണാളിൽ പുതിയൊരു പട്ടുസാരിമിന്നും
സ്വപ്നച്ചങ്ങല കലരുന്ന റിസ്കുവാച്ചും
എണ്ണാകും ചില ചെറുകണ്ണുഭൃഷയേവം
പുണ്ണാഭം പ്രകൃതിമനോഹരം സ്വരൂപം. 3

അന്തസ്സാരമതൊരുമട്ടിൽ, മോടിചേർപ്പോ—
രന്തസ്സോത്തരപമരൂപഭദ്രഭാവം
സ്വാന്തത്തിന്നെവനമഭീഷ്ടദാനമേകും
ചന്തത്തിന്നിതുമതി കാഴ്ച തന്നെ മെച്ചം. 4

ഉള്ളുപോൽ പുറവുമൊത്തുചേർന്നാ—
റുള്ളു പെണ്ണഴകുപാക്കിലുത്തമം
ചൊല്ലെഴുന്ന ഗുണമൊത്ത കന്യയും
നല്ലസാഹിത്യമൊന്നുപോലെതാൻ. 5

അടിമയായാലെന്നാണ്

പ്രകൃതിയുടെ(പടിക്കൽ)ഗൃഹത്തിൽപ്പിച്ചതെങ്ങുന്നമർത്യ
 പ്രകരമവിരതം കൈക്കമ്പിളം കാട്ടിനില്ലേ
 പ്രസഭമവളെ വെല്ലുന്നുണ്ടു താനെന്നു വിദഗ്ദ്ധൻ
 പ്രതിപേരയടിപ്പു കൊച്ചുപുല്ലും ചിരിപ്പു. 1

അവളെയവഗണിച്ചാൽബ്ബ്നേമാണക്ഷണത്തിൽ
 ബ്ബ്ഭവനവിദിതമാറംബാംബുനിർമ്മിച്ചകൈയും
 എവിടെയെവിടെയൊന്നുണ്ടുസ്വതന്ത്രതമില്ലാ
 തവഹിതമതിയോടുണ്ടെയിച്ഛോദ്യമെന്നും. 2

നരനപുരമെന്നിന്നേ ജീവിതത്തിനുവേണ്ടും
 വിറകുമരിയുമെല്ലാം കിട്ടുവാൻ മാഗ്നമുള്ള
 മരുദ്ദപഗമമുണ്ടാകാതിരുന്നെന്നുവന്നാ-
 ലൊരുനിമിഷമിരിക്കാ ജീവനോടേതൊരാളും. 3

പരവശത പരക്കെക്കച്ചകച്ചുള്ളതെന്നാർ
 പറയുമവനറിഞ്ഞിട്ടില്ല നേരിൻരഹസ്യം
 പൊരുളിതഖിലമാധപീമാധുരീസാരമെന്നായ്
 ക്കരുതിനകൃതകൃത്യൻ കണ്ടു കാണേണ്ടതെല്ലാം. 4

ക്ഷേമത്താലുപചിതമാം പ്രപഞ്ചനിത്യ-
 പ്രേമത്തിന്നടിമകളാകിലെന്തുദോഷം
 പ്രേയാസം പ്രണയിനിയും സ്വതന്ത്രഭാവം
 പേയായെണ്ണിട്ടുമടിമത്തമെത്രകാമ്യം. 5

അതല്ലേ നല്ലത്

- രാഷ്ട്രീയത്തൊടുപറയുന്ന പൗരലോക-
 ഭ്രഷ്ടൻ ഞാനൊരുമൊഴി ഭക്തിഭാരനമ്രൻ
 കേട്ടാവു കരുണകലർന്നിതൊന്നു ജന്മി-
 കൂട്ടത്തെക്കൊടിയവനത്തിനാട്ടിടൊല്ലേ. 1
- “അന്യന്മാരുടെ വയറിൻ വിശപ്പുകാണാൻ
 കണ്ണില്ലാത്തവർ മൃഗജാതിയെന്നമൂലം
 വന്യക്ഷോണിയിൽ വളരും മൃഗത്തൊടൊപ്പം
 തിന്നട്ടെ സുഖമവർ പച്ചപച്ചമാംസം.” 2
- എന്നൊക്കെപ്പറവതെളുപ്പമത്ഥകാമ-
 ത്തിന്നൊക്കും പെരുവഴി വേലികെട്ടിവയ്യാൻ
 നിന്നെക്കൊണ്ടൊരുവിധമാകുമെങ്കിലാകാം
 നന്നല്ലിപ്പകപുകയും പ്രതാപവാക്യം. 3
- സ്വാതന്ത്ര്യമുട്ടുടലിൽ നിലച്ചുപോകിലുണ്ടോ
 മർത്യത്വം ധരണിയിൽ നില്പുജീവനോടെ
 വർദ്ധിച്ചാലതിനു ചികിത്സചെയ്തുകൊൾവാൻ
 ശ്രദ്ധിക്കൂ സമുചിതസൗഹൃദത്തിനാലേ. 4
- ജന്മിത്തം പഴയൊരു വാപഭാഗ്യമേന്തി-
 സ്സന്മാർപ്പിഴയൊടു ചുറ്റിടുന്ന നേരം
 നിൻമൈത്രിമണിരഥമേറിയെത്തിടേണ്ടും
 ചെയ്തിൽച്ചെന്നണകിലതല്ലയല്ലിനല്ല. 5

മലനാട്ടിൽ

പെരുമാക്കന്മാരുടെ പള്ളിശ്ശംഖൊലി കേട്ടു
 പരമാനന്ദംപൂണ്ട പത്മിമപാരാവാരം
 തിരിഞ്ഞുനോക്കീടുക ഭൃതകാലത്തേക്കണ്ണ
 തിരക്കൈകളാലാംഗ്യംകാട്ടുകയാണിപ്പോഴും.
 അറബിക്കപ്പൽക്കൂട്ടമായിരക്കണക്കതാ
 മരിചക്കുമ്പാരങ്ങൾ താങ്ങിനിന്നിളകുന്നു.
 ഉടുത്തുകെട്ടിക്കുറ്റൻ പടവാൾപ്പരിചക-
 ളെടുത്തു ലാത്തുന്നുണ്ടു ചേകവർ കരയ്ക്കെങ്ങും
 വന്നടുക്കുന്നു പല കച്ചോടക്കപ്പൽക്കൂട്ടം
 പൊന്നിറക്കുന്നു ചില പറങ്കിപ്പട്ടാളക്കാർ.

ii

വടക്കൻമലനാടാണകണ്ടദിക്കങ്ങോട്ടു
 കടക്കാ, പടപ്പാട്ടും പയറും കേൾക്കാം കാണാം.
 പമ്പരം തിരിഞ്ഞുടുത്തൊരുങ്ങിപ്പറപ്പെട്ട
 വമ്പന്മാർ മലനാട്ടിൻ മാനംകാത്ത നായന്മാർ
 കേളികേട്ടു വീരന്മാരങ്കത്തിൽവീതും വെള്ളി-
 വാളുകൾ തമ്മിൽത്തട്ടിത്തകൻപൊടിയുന്നു
 വീരശോണിതം ചിന്നിത്തെരിച്ചുമിന്നിക്കാണും.
 കേരളമാതാവിന്റെ കീർത്തിമുദ്രകൾപോലെ

iii

വരകേരളമദ്ധ്യമംഗളരംഗത്തേക്കു
 പറന്നിടുക നമ്മൾക്കിങ്ങുനിന്നതിവേഗം.

ഭാഷതൻ കളിക്കൂത്തുകാണാമങ്ങത്യരുത-
 വേഷഭൂഷണശിലകല്ലനം നോക്കിക്കാണാം.
 വിണ്ണിന്റെ വിളികൊണ്ടു പൈങ്കിളി പാടിപ്പാടി-
 പ്പുണ്യപ്പുഞ്ചിറകടിച്ചുണ്ടിതാ പറക്കുന്നു.
 അഞ്ചിതമേളതാളക്കൊഴുപ്പൊത്തിണങ്ങിയ
 കുഞ്ചന്റെ ചിലുംചിലും പൊൻചിലമ്പൊലി
 കേട്ടോ?

iv

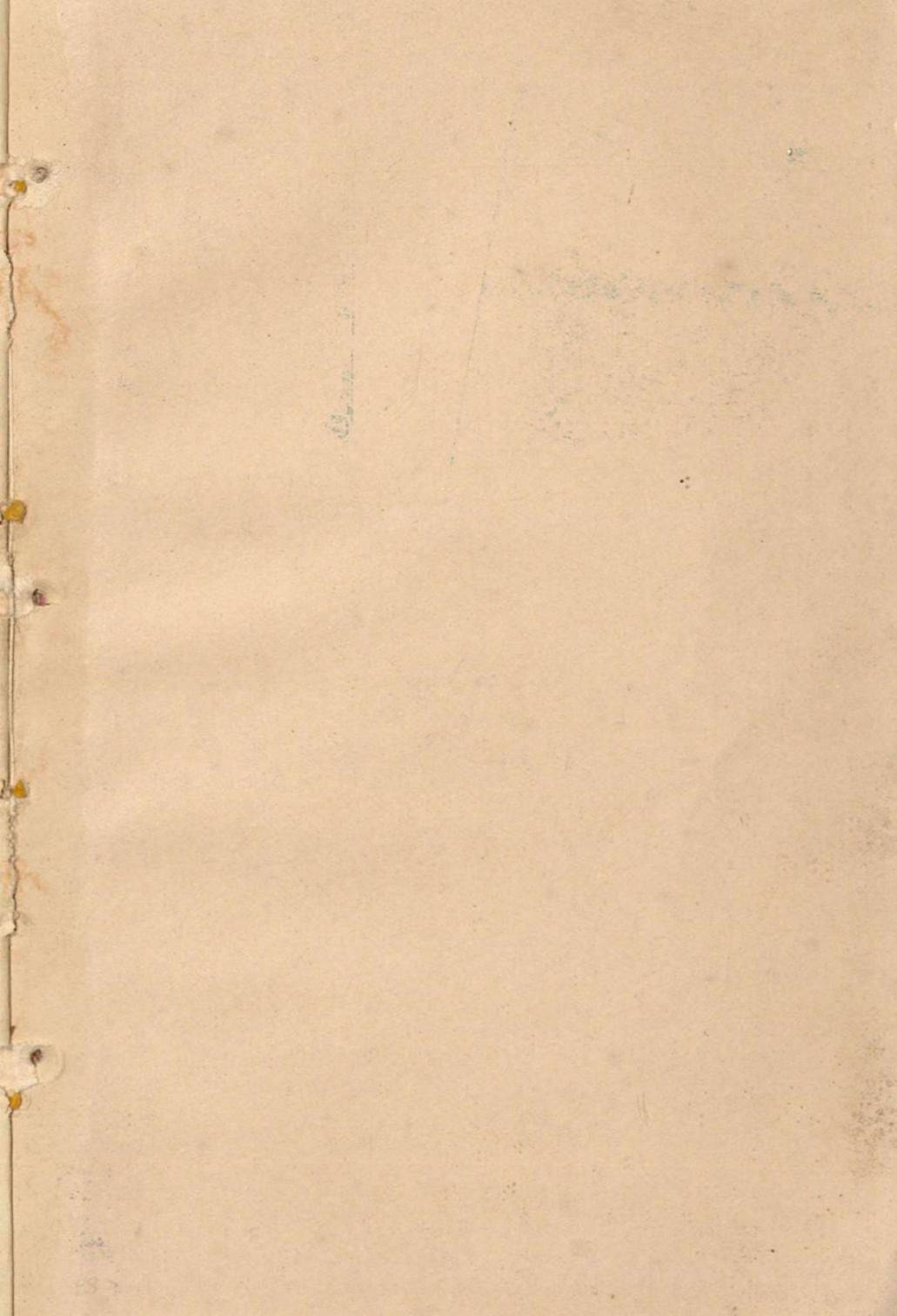
മിന്നലിൻകെടാവിളക്കൊട്ടേറെനിമിച്ഛാശാൻ
 തന്നിഷ്ടപ്പടിതീർത്ത പൊന്നണിക്കൊട്ടാരങ്ങൾ,
 ഉള്ളൂരിൻമണിക്കപ്പൽ നീങ്ങുന്ന സമുദ്രങ്ങൾ
 വള്ളത്തോൾകവിനീതും സൗന്ദര്യപ്പഴകളും
 ചക്രവാളത്തെത്തുളച്ചിളകും നാലപ്പാടിൻ
 സൂക്ഷ്മസുന്ദരകരവ്യാപാരവൈചിത്ര്യങ്ങൾ,
 കേശവനുടെ മുത്തുമാലകൾ, വെണ്ണിക്കുള-
 മാശകൾ മണപ്പിക്കും വെള്ളത്താമരകളും
 കുറുപ്പിൻപ്രേമപ്പന്തേൻപൊഴിയും കുളിർത്തോപ്പും
 കരയും ചങ്ങമ്പുഴതൻനിണക്കണ്ണീർവായ്പും
 പരമാദർശംതേടിദ്ധമ്മാഗ്നത്തിൽക്കൂടി
 ചുരികും ബാലാമണി ശാന്തമായ് പോകുംപോക്കും
 കണ്ടുകണ്ടാറ്റാദിക്കും കണ്ണുകൾ കാണുന്നില്ലേ
 തണ്ടലർമാതോടൊത്തു വാണിതൻ വിളയാട്ടം?

The first part of the book is devoted to a general
 description of the country and its inhabitants.
 It is a very interesting and useful work.
 The author has done his best to give a
 true and accurate account of the country.
 The book is well written and easy to read.
 It is a very good book for those who
 are interested in the history and
 geography of the country.

The second part of the book is devoted to a
 description of the different parts of the
 country. It is a very interesting and
 useful work. The author has done his
 best to give a true and accurate
 account of the country. The book is
 well written and easy to read. It is
 a very good book for those who are
 interested in the history and geography
 of the country.

The third part of the book is devoted to a
 description of the different parts of the
 country. It is a very interesting and
 useful work. The author has done his
 best to give a true and accurate
 account of the country. The book is
 well written and easy to read. It is
 a very good book for those who are
 interested in the history and geography
 of the country.

work
obliga

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

എം. പി. പോൾ-മിസ്സിസ് എം. പി. പോൾ മൺകോലങ്ങൾ-വിവർത്തകൻ: അഭയദേവ് പൗരനം ഭരണഘടനയും-എം. രത്നസ്വാമി കടുവാക്കേളി-നാഗവള്ളി	1.25
അനാഥബാലിക-സി. എ. കിട്ടുണ്ണി	1.00
നവീനനാടകങ്ങൾ-മേക്കൊല്ല	3.50
വൃത്താന്തപത്രപ്രവർത്തനം-സ്വദേശാഭിമാനി കാട്ടുപുച്ചകൾ-എൻ. പി.	2:50 1.50
പദ്ധതികൾ അങ്ങനെ പുരോഗമിക്കുന്നു-എൻ. പി.	1.75
അനിയത്തിയും ചേട്ടത്തിയും-പയ്യംപള്ളി	3.00
നോത്രാമിലെ കൂനൻ-വിക്ടർ യുഗോ	7.00
ഇടുങ്ങിയ വാതിൽ-ആന്റോജീവ്	2.25
പ്രവാഹം-പി. കേശവദേവ്	1.00
വിടവാങ്ങൽ-ബൽസാക്	1.00
അമൃതാഞ്ജനം-ആനന്ദകുട്ടൻ	1.25
കളിയല്ല-പി. കെ. രാജരാജവർമ്മ	1.25
മനുഷ്യതം നദികളും-ഹുമയൂൺ കബീർ	3.00
ബദാം പഴങ്ങൾ-കിഷൻചന്ദർ	0.80
പത്മരാഗം-എസ്. കെ. പൊറ്റക്കാട്ട്	1.50
മധുരനാരങ്ങ-വേളൂർ കൃഷ്ണൻകുട്ടി	1.75
ശ്യാമള-കുറുപ്പംവീട്ടിൽ ഗോപാലപിള്ള	1.00
ഗ്രാമസീമ-ചിത്രനയിനാർകാച്ചി	1.50
പഴയതും പുതിയതും-വൈക്കം ചന്ദ്രശേഖരൻനായർ	1.50
ചരിത്രകേരളം-പി. എ. സെയ്തുമുഹമ്മദ്	1.00

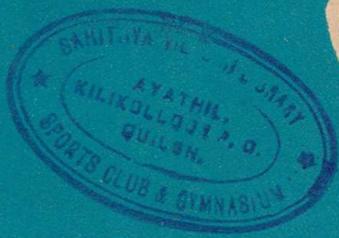
നാഷണൽ ബുക്സ്റ്റാൾ
കോട്ടയം തിരുവനന്തപുരം

Indic Digital Archive Foundation

and of

3459

മലബാർ

മ.മ.മ.മ.

